

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 16Co/68/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1216218502
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 05. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Roman Majerský
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2021:1216218502.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Romana Majerského a sudcov JUDr. Ivany Štiffovej a JUDr. Romana Bolebrucha, v spore žalobcu: Agro Čelovce s.r.o., Čelovce 65, IČO: 36 621 269, zastúpeného ak.l.legal s.r.o., Skuteckého 33, Banská Bystrica, IČO: 36 771 651, proti žalovanej: Slovenská republika, za ktorú koná Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky, Dobrovičova 12, Bratislava, IČO: 00 156 621, o zaplatenie 31.437 eur s prísl., na odvolanie žalobcu a žalovanej proti rozsudku Okresného súdu Bratislava II č. k. 7C/178/2016-308, zo dňa 9.5.2018, takto

rozhodol:

- I. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom vyhovujúcom výroku mení tak, že žalobu zamietá.
- II. Rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom zamietajúcom výroku potvrdzuje.
- III. Žalovanej priznáva proti žalobcovi plný nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi 15.718,50 eura s 5 %-ným úrokom z omeškania ročne od 2.8.2016 do zaplatenia, do 10 dní od právoplatnosti rozsudku; vo zvyšku žalobu zamietol; žiadnej zo strán náhradu trov konania nepriznal. V odôvodnení uviedol, že žalobou podanou na súd dňa 24. 11. 2016, sa žalobca domáhal, aby súd uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi 31.437 eur s 5 %-ným úrokom z omeškania ročne od 2.8.2016 do zaplatenia na tom skutkovom základe, že dlhodobo vykonáva poľnohospodársku činnosť v kat. úz. obce Č., okr. C. J., ktorá sa nachádza v poľovnej oblasti I. C. H. - C.. Žalobcom obhospodarované pozemky sú súčasťou alebo sa nachádzajú v blízkosti poľovných revírov: „. H. Č., „. H. Č., „. H., „. O. „. D.. Pri ohliadke porastov vykonanej od 22.3.2013 do 28.3.2013 bolo zistené poškodenie porastov repky ozimnej spôsobené lesnou zverou, ku ktorému dochádzalo na poľovných pozemkoch v kat. úz. Č. počas zimného obdobia r. 2012/2013 až do zberu úrody v roku 2013. K poškodeniu porastov došlo aj napriek opatreniam, ktoré žalobca pre zamedzenie škôd vykonával, a to vybudovanie elektrického optotená, aplikácia pachových odpudzovačov zveri, úprava osevného postupu tak, že na okrajových parcelách, ktoré sú vystavené väčšiemu vplyvu zveri, sa zasiali menej citlivé plodiny, ktoré slúžili ako odvádzacie prikrmovanie, vylúčenie všetkých plodín z osevného postupu, pri ktorých by mohli vzniknúť ešte väčšie škody. Po zbere úrody koncom júla 2013 dal žalobca vyčíslíť škodu, ktorá bola vyčíslená na 31.437 eur znaleckým posudkom. Ku vzniku škody došlo a dochádza preto, že lesná zver v oblasti, v ktorej žalobca hospodári, bola a je dlhodobo premnožená. Tento nežiaduci stav bol spôsobený tým, že orgán štátnej správy na úseku poľovníctva nesprávne realizoval svoje oprávnenia, prípadne ich nerealizoval vôbec a neplnil si svoje povinnosti vo veci riešenia premnoženia stavu zveri na úseku poľovníckeho plánovania v súlade s právnymi predpismi, čím nesprávne úradne postupoval.

2. Pokiaľ ide o stručný obsah napadnutého rozsudku (§ 393 ods. 2 C. s. p.), súd prvej inštancie vychádzajúc z toho, že predmetom konania bola náhrada škody spôsobená nesprávnym úradným postupom ozrejmil, že predpokladom vzniku zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom je a) nesprávny úradný postup, b) vznik škody a c) príčinná súvislosť medzi nesprávnym úradným postupom a vznikom škody. Zodpovednosť štátu za nesprávny úradný postup má objektívny charakter, zavinenie preukazovať netreba.

3. Uviedol, že výklad pojmu nesprávny úradný postup pre účely zodpovednosti za škodu je obsiahnutý v § 9 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z., podľa ktorého za nesprávny úradný postup sa považuje aj porušenie povinnosti orgánu verejnej moci urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie v zákonom ustanovenej lehote, nečinnosť orgánu verejnej moci pri výkone verejnej moci, zbytočné prietahy v konaní alebo iný nezákonný zásah do práv, právom chránených záujmov fyzických osôb a právnických osôb. Toto ustanovenie vymenúva, čo je treba vždy považovať za nesprávny úradný postup. Použitie spojky „aj“ však znamená, že za nesprávny úradný postup je možné považovať aj iný postup, ako postup uvedený v § 9 ods. 1 cit. zák. Stačí, že výkon právomoci orgánu verejnej moci nezodpovedá štandardnému postupu a prípadný neštandardný postup neodôvodňujú osobitné okolnosti konkrétnej veci. Nesprávny úradný postup možno vymedziť aj tak, že ide o porušenie právnou normou ustanoveného predpísaného postupu štátneho orgánu, resp. o porušenie účelu postupu štátneho orgánu, ktorý - či už súvisí s rozhodovacou činnosťou štátneho orgánu, alebo s ňou nesúvisí - nenašiel svoj bezprostredný výraz vo vydanom rozhodnutí. Pod termín „postup“ možno subsumovať ako konanie (činnosť) štátneho orgánu, tak aj jeho nekonanie (nečinnosť alebo opomenutie). Pokiaľ žalovaná poukazovala na § 9 zákona č. 514/2003 Z. z. a na to, že doposiaľ žiadny orgán na to príslušný nekonštatoval, že zo strany žalovanej došlo k nesprávnemu úradnému postupu, uviedol, že § 9 ods. 2 a 3 cit. zákona sa vzťahuje iba na nesprávny úradný postup súdu (ods. 2) alebo vyšetrovateľa Policajného zboru, povereného príslušníka Policajného zboru, vyšetrovateľa finančnej správy alebo povereného pracovníka finančnej správy (ods. 3). V ostatných prípadoch, keď je namietaný nesprávny úradný postup iných orgánov verejnej správy, je príslušným na posúdenie, či došlo k nesprávnemu úradnému postupu práve súd, v konaní o náhradu škody podľa zákona č. 514/2003 Z. z.

4. Súd prvej inštancie ďalej objasnil, že škodu vo všeobecnosti možno chápať ako ujmu, ktorá nastala v majetkovej sfére poškodeného, je objektívne vyjadriteľná v peniazoch a je napravitel'ná poskytnutím majetkového plnenia, predovšetkým peňažného. Podľa § 442 ods. 1 Občianskeho zákonníka sa uhrádza skutočná škoda a to, čo poškodenému ušlo (ušlý zisk). Rovnako je to podľa § 17 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. Skutočnou škodou je v zásade ujma, ktorá znamená zmenšenie, zničenie, stratu, zníženie či iné znehodnotenie majetkového stavu poškodeného oproti stavu pred škodnou udalosťou, a ktorá predstavuje majetkové hodnoty, ktoré treba vynaložiť pre uvedenie veci do predošlého stavu. Ušlý zisk je taký dôsledok škodnej udalosti v majetkovej sfére poškodeného, ktorého dôsledkom je, že nedôjde k zväčšeniu majetku poškodeného, ku ktorému by došlo nebyť škodnej udalosti.

5. Poukázal na to, že žalobca je užívateľom poľovných pozemkov, ktorý poľnohospodársky obhospodaruje poľovné pozemky, ktoré sa nachádzajú v poľovnej oblasti I. C. H. - C., čo nebolo v konaní sporné. Žalobca tvrdil, že mu vznikajú veľké škody na poľnohospodárskych plodinách, ktoré mu spôsobuje premnožená zver. Žalobca tiež tvrdil, že Obvodný lesný úrad C. J. svojím konaním resp. nekonaním v rokoch 2010 až 2014 mnohonásobne porušil § 74 ods. 2 písm. i), j), a r) zákona č. 274/2009 Z. z. o poľovníctve v znení účinnom do 31.12.2013 (ďalej len „zákon o poľovníctve“) a § 25 ods. 6 vyhl. č. 344/2009 Z. z. a všetky tieto porušenia predstavujú jeho nesprávny úradný postup. Skutočnosť, že zver je premnožená, nesporela ani žalovaná. Tá uvádzala, že premnoženie zveri nie je problém lokálny ale celoslovenský, čo však nezbavuje štát zodpovednosti za prípadnú škodu spôsobenú premnoženou zverou, práve naopak. Je to totiž štát a jeho orgány, kto reguluje a má regulovať vzťahy v oblasti poľovníctva tak, ako je to upravené predovšetkým zákonom o poľovníctve. Možnosti fyzických a právnických osôb vykonávajúcich poľnohospodársku činnosť chrániť svoju produkciu pred poškodzovaním zverou sú obmedzené. Orgánmi štátnej správy na úseku poľovníctva sú (resp. boli v čase vzniku škody) Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR, krajský lesný úrad a obvodný lesný úrad. Poľovnícke plány musia zabezpečiť trvale udržateľné obhospodarovanie a využívanie zveri, ochranu a zachovanie jej genofondu a zachovanie biodiverzity. Musia sa zostavovať tak, aby rešpektovali potrebu ochrany prírody a krajiny, potrebu ochrany poľnohospodárskej výroby a lesnej výroby pred škodami spôsobenými zverou a aby zabezpečovali ochranu zdravia a bezpečnosti

obyvateľov Slovenskej republiky. Ročný plán poľovníckeho hospodárenia v poľovnom revíri schvaľuje na základe stanoviska chovateľskej rady obvodný lesný úrad. Plnenie tohto plánu sleduje poradný zbor a chovateľská rada a kontroluje podľa pôsobnosti krajský lesný úrad a obvodný lesný úrad. Krajský lesný úrad a obvodný lesný úrad sú oprávnené kontrolovať správnosť zostavovania plánu, realnosť jeho plnenia a vyžadovať odstránenie zistených nedostatkov v určenom termíne. Obvodný lesný úrad okrem iného schvaľuje ročné plány poľovníckeho hospodárenia podľa § 30 zákona o poľovníctve, kontroluje a mení schválené plány poľovníckeho hospodárenia a vyžaduje odstránenie zistených nedostatkov podľa § 30 zákona o poľovníctve a vykonáva štátny dozor v poľovníctve. Štátny dozor v poľovníctve je oprávnenie orgánov štátnej správy poľovníctva sledovať, zisťovať a kontrolovať, ako sa dodržiava zákon o poľovníctve a rozhodnutia vydané na jeho základe. Príslušné štátne orgány majú tieto kompetencie vykonávať bez ohľadu na to, či sa na nich obracajú jednotliví užívatelia poľovných pozemkov so žiadosťami o riešenie problémov, alebo nie.

6. Z vykonaného dokazovania vyplýva, že už na rokovaní rozhodcovskej komisie, konanej dňa 7.7.2008, na ktorej sa zúčastnil aj zástupca Obvodného lesného úradu vo C. J., kde sa riešil nárok žalobcu na náhradu škody spôsobenej zverou, sa spomínalo evidentné premnoženie zveri. Od uvedeného roku do roku 2013 (kedy vznikla žalobcovi škoda) početnosť raticovej zveri na Slovensku stále stúpala, čo vyplýva z dokladov predložených žalobcom, ktoré žalovaná nespochybňovala. Premnoženosť zveri vyplýva aj zo zápisníc poradného zboru Poľovnej oblasti I. C. H. - C., ktorého členmi sú aj zástupcovia každého obvodného lesného úradu príslušnej poľovnej oblasti, z rokov 2011 - 2013. Od roku 2011 do roku 2013 (ale aj v rokoch 2014 - 2016) každoročne Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR poľovalo mimoriadny lov zveri vo všetkých poľovných revíroch z dôvodu ochrany majetku s cieľom predísť neúmerným škodám na lesných porastoch a poľnohospodárskych kultúrach. Všetky tieto rozhodnutia boli doručované obvodným lesným úradom. Z toho jednoznačne vyplýva, že ústredný orgán štátnej správy, ako aj ostatné orgány štátnej správy na úseku poľovníctva, mal a má vedomosť o premnožení zveri a o tom, že dochádza k neúmerným škodám na poľnohospodárskych kultúrach. Ako však vyplýva aj z listu Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR zo dňa 6.4.2017 mimoriadne povolenie lovu raticovej zveri nie je systémovým riešením, nevyhnutným predpokladom pre zníženie stavov zveri je venovať zvýšenú pozornosť zostaveniu a najmä dôslednému plneniu schválených plánov chovu a lovu (je síce pravdou, že ide o list z obdobia po vzniku škody uplatňovanej v tomto konaní, avšak to nie je podstatné, nakoľko ide o principiálne stanovisko, ako sa má dosiahnuť zníženie stavu zveri). A je to práve Obvodný lesný úrad, ktorý schvaľuje ročné plány poľovníckeho hospodárenia, kontroluje a mení schválené plány poľovníckeho hospodárenia a vyžaduje odstránenie zistených nedostatkov. Tento orgán má tiež oprávnenie kontrolovať správnosť zostavovania plánu poľovníckeho hospodárenia. Plán poľovníckeho hospodárenia síce zabezpečuje užívateľ poľovného revíru, avšak schvaľuje ho a kontroluje správnosť jeho zastavovania obvodný lesný úrad. Ingerencia poradného zboru príslušnej poľovnej oblasti a chovateľských rád v tomto procese nezabavuje konečnej zodpovednosti za správnosť poľovníckeho plánovania príslušné štátne orgány. Poradné zbory poľovných oblastí a chovateľské rady sú kreované orgánmi štátnej správy na úseku poľovníctva, a to krajským lesným úradom a obvodným lesným úradom, pričom ich zástupcovia sú členmi resp. predsedami týchto poradných zborov a chovateľských rád. Zo zápisníc z rokovania chovateľskej rady Chovateľského celku J. zahrnutého do smrčej poľovnej oblasti I. C. H. - C. z roku 2012 a 2013 vyplýva, že poľovnícki hospodári boli upozornení na umelé vykazovanie plánov chovu a lovu a to hlavne u jarných kmeňových stavov zveri a neuvádzanie skutočností.

7. Z vyššie uvedeného teda vyplýva, že Obvodný lesný úrad C. J. mal dlhodobu vedomosť o premnoženosti zveri, o tom, že v dôsledku toho dochádza ku škodám na poľnohospodárskych kultúrach, a že poľovnícki hospodári neuvádzajú skutočné stavy zveri. Napriek tomu tento orgán v priebehu niekoľkých rokov, ako to vyplýva z dokladov predložených žalobcom, nielen že významnejším spôsobom nezvyšil plány lovu jednotlivých druhov zveri tak, ako boli navrhované v plánoch lovu a chovu v predmetnej oblasti, ale v niektorých prípadoch dokonca znížil navrhovaný počet kusov zveri určených na odstreľ. Obvodný lesný úrad podľa zákona o poľovníctve nielen schvaľuje predložené plány poľovníckeho hospodárenia a kontroluje ich plnenie, ale má oprávnenie aj kontrolovať správnosť zostavovania týchto plánov. Podľa vyhl. č. 344/2009 Z. z. ktorou sa vykonáva zákon o poľovníctve, ak sú kmeňové stavy zveri v revíri vyššie ako normované, treba loviť viac zveri, ako je ročný prírastok, pričom treba loviť intenzívnejšie samice a mláďatá. Nesprávny úradný postup možno vymedziť tak, že ide o porušenie právnou normou ustanoveného predpísaného postupu štátneho orgánu, resp. o porušenie účelu postupu štátneho orgánu. Pod termín „postup“ možno subsumovať ako konanie (činnosť) štátneho

orgánu, tak aj jeho nekonanie (nečinnosť alebo opomenutie). Účelom postupu orgánov štátnej správy na úseku poľovníctva je okrem iného zabezpečiť trvale udržateľného obhospodarovania a využívania zveri tak, aby sa rešpektovala aj potreba ochrany poľnohospodárskej výroby. V prípade potreby v záujme poľnohospodárskej výroby aj znižovať počet niektorého druhu zveri a dosahovať normované kmeňové stavy zveri. Na to práve slúžia kompetencie obvodného lesného úradu podľa § 30 ods. 8 písm. c), ods. 9, ods. 10, ods. 11, § 56 ods. 1 a 2, § 74 ods. 1 písm. f), § 74 ods. 2 písm. i), j) a r), § 75 ods. 1, ods. 3 písm. b) a ďalších ustanovení zákona o poľovníctve. Vzhľadom k tomu, že v období pred vznikom škody žalobcovi dochádzalo k stálemu rastu počtu raticovej zveri v oblasti, v ktorej žalobca hospodáril (jednoznačne to vyplýva napr. zo zápisníc z rokovania poradného zboru Poľovnej oblasti I. C. H. - C. najmä z rokov 2012 a 2013, kde sa doslova uvádza „vzhľadom na pretrvávajúce vysoké jarné kmeňové stavy jelenej, danieler, muflónovej a diviakačkej zveri oproti normovaným kmeňovým stavom zveri“) je zrejmé, že Obvodný lesný úrad C. J.Í. tieto svoje kompetencie riadne nerealizoval. Túto jeho nečinnosť resp. opomenutie resp. nedostatočné realizovanie oprávnení a povinností vyplývajúcich zo zákona o poľovníctve treba považovať za nesprávny úradný postup orgánu verejnej moci.

8. Poukázal na § 69 ods. 5 zákona o poľovníctve, v zmysle ktorého vlastník alebo nájomca poľovných pozemkov (teda žalobca) je povinný urobiť primerané opatrenia na zabránenie vzniku škôd spôsobených zverou, pričom však nesmie zver zraňovať. Za primerané opatrenia sa považuje najmä výsev odpúťavacích plodín a výsadba ohryzových plôch. Ak vlastník alebo nájomca poľovných pozemkov takéto opatrenia neurobí, znáša škodu podľa miery jeho zavinenia. Žalobca predmetné, ale aj iné opatrenia vykonával. Konkrétne odvádzacie prikrmovanie, obmedzil pestovanie rastlín, ktoré sú citlivé na poškodzovanie zverou, aplikoval pachové odpudzovače, staval oplôtky - ochranné oplatenie (za čo bol napokon sám sankcionovaný). Až 80 % ním obrábanej výmery slúži ako odvádzacie prikrmovanie pre zver a na zvyšných 20 % pestuje repku, kde vznikla škoda. Pri tom stave premnoženia zveri aký bol, boli však podľa tvrdenia žalobcu všetky tieto opatrenia neúčinné. Podľa znaleckého posudku X. Č. analýzou použitých agrotechnických úkonov zvolených pri pestovaní repky ozimnej na sledovaných porastoch možno konštatovať, že použité postupy zodpovedajú súčasným požiadavkám systému pestovania repky ozimnej. Ako už uviedol vyššie, možnosti fyzických a právnických osôb vykonávajúcich poľnohospodársku činnosť chrániť svoju produkciu pred poškodzovaním zverou sú obmedzené. Nemôžu svojpomocne znižovať stav zveri. Užívateľ poľovného pozemku je však povinný dohodnúť v zmluve s užívateľom poľovného revíru spôsob a formu minimalizácie škôd spôsobovaných zverou a na zveri. Žalobca takéto zmluvy s užívateľmi poľovných revírov uzatvorené nemá. Žalobca predložil súdu určitú e-mailovú komunikáciu s poľovníckou organizáciou z roku 2011 a 2012, z ktorej je zrejmé, že prebiehala medzi ním a touto organizáciou komunikácia ohľadom opatrení na minimalizáciu škôd, avšak prečo napokon nedošlo k uzatvoreniu zmluvy, a či by táto prispela k skutočnej minimalizácii škôd na poľnohospodárskych kultúrach žalobcu, v konaní preukázané nebolo. Vzhľadom na vyššie uvedené, najmä keď žalobca vykonával opatrenia podľa § 69 ods. 5 zákona o poľovníctve nemožno mu pripísať zavinenie za vznik škody, keď tak len v minimálnej (zanedbateľnej) miere.

9. Žalobcovi vznikla škoda, ktorá predstavuje stratu úrody repky ozimnej. Táto škoda bola spôsobená zverou, a to predovšetkým ohryzením nadzemných častí rastlín, udupaním pôdy, ušliapaním a polámaním rastlín a vypadávaním semien z dozrievajúcich rastlín v dôsledku pohybu zveri v porastoch. Táto škoda je ušlým ziskom, nakoľko v dôsledku škôd spôsobených zverou nedošlo k takému zväčšeniu majetku žalobcu (dosiahnutiu takej úrody), ku ktorému by došlo pri bežnom chode vecí, teda nebyť škodnej udalosti - ničenia rastlín zverou.

10. Pokiaľ ide o znalecký posudok (podľa v súčasnosti platného Civilného sporového poriadku označovaný ako súkromný znalecký posudok), ktorý založil do spisu žalobca na preukázanie výšky škody, tento síce neobsahuje doložku podľa § 209 ods. 2 C. s. p., teda sa pri jeho vykonávaní nepostupuje akoby išlo o znalecký posudok súdom ustanoveného znalca, avšak to neznamená, že sa naň v konaní nemá prihliadať. Ide len o listinný dôkaz v zmysle § 204 C. s. p. Keďže žalovaná nespochybnila vecnú správnosť záverov znaleckého posudku predloženého žalobcom a najmä nepredložila ani neoznačila žiaden dôkaz, ktorý by vyvrátil správnosť záverov posudku, súd prvej inštancie z neho vychádzal ako z dôkazu preukazujúceho výšku škody, ktorá žalobcovi vznikla. Žalobcovi vznikla škoda na poľnohospodárskych plodinách, preto nie je žiaden dôvod, aby bol znalecký posudok na určenie výšky škody, vypracovaný z odboru poľovníctva (ako na to poukazovala žalovaná). Zo znaleckého posudku je tiež zrejmé, ktorých poľnohospodárskych pozemkov obhospodarovávaných žalobcom sa týka. Z posudku tiež vyplýva, že k poškodeniu rastlín došlo aj v dôsledku iných okolností,

a to najmä poveternostných vplyvov (sucho, podmáčanie, zamokrenie), pričom toto poškodenie bolo odpočítané z konečného poškodenia resp. nebolo predmetom ohodnotenia. Znaleckým posudkom bola teda vyčíslená len škoda spôsobená zverou.

11. Súd prvej inštancie tak mal preukázaný nesprávny úradný postup ako aj vznik škody žalobcovi. Uviedol, že ďalším predpokladom vzniku zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom je príčinná súvislosť medzi nesprávnym úradným postupom a vznikom škody. Ozrejmil, že príčinou škody môže byť len také protiprávne konanie (nesprávny úradný postup), bez ktorého by škodlivý následok nevznikol. Nemusí ísť o príčinu jedinú, ale i len o jednu z príčin, ktorá sa podieľa na nepriaznivom následku, o ktorého odškodnenie ide, avšak musí ísť o príčinu podstatnú. Ak je viacej príčin, ktoré pôsobia súbežne alebo následne, je pre existenciu príčinnej súvislosti nevyhnutné, aby reťaz postupne nastupujúcich príčin a následkov bola vo vzťahu ku vzniku škody natoľko prepojená (prvotná príčina bezprostredne vyvolala ako následok príčinu inú a tá postupne prípadne príčinu ďalšiu), že už z pôsobenia prvotnej príčiny možno dôvodne vyvodzovať vecnú súvislosť so vznikom škodlivého následku. Jednou z hlavných príčin vzniku škody žalobcovi na poľnohospodárskych kultúrach v takom rozsahu, ako uplatňuje, bola premnožená raticová zver. Podstatnou príčinou premnoženia zveri je nečinnosť, resp. nedostatočná činnosť orgánov štátnej správy na úseku poľovníctva, vrátane Obvodného lesného úradu C. J.. V čom spočíval nesprávny úradný postup tohto orgánu už bolo podrobne popísané vyššie. Je zrejme, že pokiaľ by si tento orgán (ako aj ostatné orgány štátnej správy na úseku poľovníctva) plnil riadne svoje úlohy v súvislosti s tvorbou, schvaľovaním a kontrolovaním plánov poľovníckeho hospodárenia, nebol by stav zveri taký vysoký (a stále by sa nezvyšoval) a nedochádzalo by k neúmerným škodám na poľnohospodárskych kultúrach.

12. Žalobca si uplatňoval škodu vo výške 31.437 eur. Súd prvej inštancie však žalobcovi priznal iba časť uplatňovanej škody, nakoľko dospel k záveru, že iba časť škody vznikla v priamej príčinnej súvislosti s nesprávnym úradným postupom Obvodného lesného úradu C. J.. Poukázal pritom na to, že užívatelia poľovních revírov zodpovedajú za škodu spôsobenú nesprávnym užívaním poľovníckeho revíru. Za nesprávne užívanie poľovníckeho revíru sa považuje poľovnícke hospodárenie, ktoré je v rozpore s § 26 ods. 1 písm. a), c), d), f), h), i), l) a m) zákona o poľovníctve, užívateľ poľovníckeho revíru je povinný hospodáriť v poľovníckom revíri tak, aby dosiahol a udržiaval v poľovníckom revíri normovaný kmeňový stav zveri, predpísanú vekovú a pohlavnú štruktúru populácií jednotlivých druhov zveri a jej dobrý zdravotný stav, vypracovať plány poľovníckeho hospodárenia v poľovníckom revíri, v určených termínoch ich predkladať na schválenie a zabezpečiť plnenie schválených plánov a spolupracovať s užívateľmi poľovníckych pozemkov a zabraňovať vzniku škôd spôsobených zverou, na zveri a poľovníckych pozemkoch a dohodnúť v zmluve s užívateľom poľovníckych pozemkov spôsob a formu minimalizácie škôd spôsobovaných zverou a na zveri. Teda aj keď konečnú kontrolu nad poľovníckym plánovaním má štát prostredníctvom orgánov štátnej správy na úseku poľovníctva, aj užívatelia poľovníckych revírov musia plniť určité zákonom stanovené povinnosti (udržiavať v poľovníckom revíri normovaný kmeňový stav zveri, plniť schválené plány poľovníckeho hospodárenia, zabraňovať vzniku škôd spôsobených zverou, dohodnúť v zmluve s užívateľom poľovníckych pozemkov spôsob a formu minimalizácie škôd spôsobovaných zverou) a v prípade, že si tieto povinnosti neplnia, zodpovedajú za škodu tým spôsobenú, pretože nedodržanie týchto povinností spadá pod nesprávne užívanie poľovníckeho revíru. Ako vyplýva zo zápisníc poradného zboru Poľovnej oblasti I. C. H. - C. z roku 2012 a 2013, plány chovu a lovu zveri neboli u niektorých druhov zveri splnené na 100 % (ich splnenie sa pohybovalo v rozmedzí od 81 % do 99 %). Z toho je možné vyvodiť, že časť škody (určite nie celá) vznikla v príčinnej súvislosti s nesprávnym užívaním poľovníckych revírov zo strany užívateľov poľovníckych revírov, teda neplnením niektorých povinností podľa § 26 ods. 1 písm. a), i) a l) zákona o poľovníctve. Túto časť škody si mal žalobca uplatňovať od užívateľov poľovníckych revírov (§ 70 zákona o poľovníctve). Nárok na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom štátu môže byť totiž voči štátu úspešne uplatnený len vtedy, ak nemôže poškodený úspešne dosiahnuť uspokojenie svojej pohľadávky voči dlžníkovi. Dá sa tiež predpokladať, že časť škody by žalobcovi vznikla aj v prípade, že by nedošlo k neprávnomu úradnému postupu, zver by nebola premnožená a jej stavy by sa blížili k normovaným kmeňovým stavom. Tiež je pri náhrade ušlého zisku potrebné odpočítať náklady, ktoré je potrebné vynaložiť na dosiahnutie zisku.

13. Vzhľadom k tomu, že zistiť a preukázať aká časť škody vznikla v príčinnej súvislosti s nesprávnym úradným postupom štátu a aká v príčinnej súvislosti s iným protiprávnym konaním, resp. z iných dôvodov nie je možné, resp. by to bolo možné len s nepomerými ťažkosťami, súd prvej inštancie určil tento pomer podľa svojej úvahy, pričom aplikoval Čl. 4 ods. 2 C. s. p. Poukázal pritom aj na to, že Občiansky

súdny poriadok účinný do 30.6.2016 takúto možnosť súdu upravoval v § 136. Civilný sporový poriadok účinný od 1.7.2016 obdobnú právnu úpravu nepozná, hoci takáto právna úprava by aj v súčasnosti zodpovedala princípom všeobecnej spravodlivosti a rozumnému usporiadaniu vzťahov medzi stranami sporu. Vzhľadom na vyššie uvedené žalobcov v zmysle § 2 písm. j), § 25, § 26 ods. 1, § 30 ods. 2, ods. 8, ods. 9, ods. 10, ods. 11, § 56 ods. 1, ods. 2, ods. 7, § 69 ods. 1, ods. 5, ods. 6, § 70 ods. 1 písm. a), ods. 2, § 71 ods. 2, § 74 ods. 1 písm. f), ods. 2, § 75 ods. 1, ods. 3 písm. b), ods. 4, § 79 ods. 1, ods. 2 zákona č. 274/2009 Z. z. o poľovníctve, § 3 ods. 1, § 3 ods. 2, § 4 ods. 1 písm. d), § 9 ods. 1, ods. 2, ods. 3, ods. 4, § 15 ods. 1, § 16 ods. 4, § 17 ods. 1, § 19 ods. 1, ods. 3, § 25 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z., § 9 ods. 1 písm. j) zákona č. 575/2001 Z. z., § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka, priznal polovicu ním uplatňovanej škody a vo zvyšku žalobu zamietol.

14. Námietku žalovanej o nedostatku pasívnej vecnej legitimácie v konaní, ktorú odôvodňovala tým, že podľa § 69 a § 70 zákona o poľovníctve za škodu, ktorú si žalobca uplatňuje, zodpovedá užívateľ poľovného revíru a nie štát, preto si mal žalobca škodu uplatňovať voči príslušnej poľovníckej organizácii, súd prvej inštancie uviedol, že žalobca si v konaní uplatňoval náhradu škody z titulu nesprávneho úradného postupu pri výkone verejnej moci, pričom v takomto konaní je vždy pasívne legitimovaný štát, bez ohľadu na to, či sa neskôr v konaní preukáže, že došlo k nesprávnemu úradnému postupu alebo nie. Skutočnosť, že zákon stanovuje, že užívatelia poľovných revírov zodpovedajú za škodu spôsobenú nesprávnym užívaním poľovného revíru neznamená, že za škodu nemôže zodpovedať aj štát, pokiaľ došlo k nesprávnemu úradnému postupu na príslušnom úseku štátnej správy, a ak sú splnené aj ostatné predpoklady vzniku zodpovednosti štátu za škodu. V takýchto konaniach koná v mene štátu ministerstvo alebo iný ústredný orgán štátnej správy, ak škoda vznikla pri výkone verejnej moci v oblasti štátnej správy, ktorá patrí do pôsobnosti tohto ministerstva alebo tohto ústredného orgánu štátnej správy. V danom prípade štát zastupuje Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR, nakoľko je ústredným orgánom štátnej správy pre poľovníctvo, a to jednak podľa § 9 ods. 1 písm. i) zákona č. 575/2001 Z. z., ako aj podľa § 72 zákona o poľovníctve.

15. Námietku premlčania vznesenú žalovanou vyhodnotil ako nedôvodnú, pričom poukázal na § 19 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. podľa ktorého právo na náhradu škody sa premlčí za tri roky odo dňa, keď sa poškodený dozvedel o škode. V zmysle ustálenej judikatúry sa poškodený dozvie o škode vtedy, keď má k dispozícii údaje, ktoré mu umožňujú podať žalobu o náhradu škody na súde, teda keď nadobudol vedomosť o rozsahu majetkovej ujmy vyjadriteľnej v peniazoch, a to aspoň v približnej sume. Nie je potrebné, aby poškodený poznal rozsah (výšku) škody presne, stačí aj len orientačná (približná) znalosť rozsahu (výšky) škody. Premlčacia doba začína plynúť až keď sa poškodený dozvie o celej škode. V danom prípade sa žalobca dozvedel o výške škody zo znaleckého posudku zo dňa 12.10.2013. Najskôr sa mohol žalobca dozvedieť o výške škody až po zbere úrody, ktorá prebiehala od 24.7.2013 do 30.7.2013, nakoľko až po zbere úrody bolo možné objektívne zistiť celú výšku škody, ktorá predstavuje stratu na úrode. Aj keď si žalobca všimol skôr poškodenia na rastlinách spôsobené zverou, až po zbere úrody bolo možné zistiť skutočnú výšku škody. Teda žalobca sa o škode dozvedel najskôr dňa 1.8.2013. Premlčacia doba je trojročná. Žaloba na súd bola podaná 24.11.2016, avšak je potrebné poukázať na to, že premlčacia doba neplynie počas predbežného prerokovania nároku podľa § 15 zákona č. 514/2003 Z. z. odo dňa podania žiadosti do skončenia prerokovania, najdlhšie však počas šiestich mesiacov. V danom prípade prebiehalo predbežné prerokovanie nároku od 21.3.2016 (kedy bola doručená žiadosť žalobcu o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody žalovanému) do 1.8.2016 (kedy bolo žalobcovi doručené oznámenie žalovaného, že žiadosť žalobcu ako nedôvodnú zamietla), teda 4 mesiace a 12 dní. Pokiaľ sa teda vychádza z toho, že trojročná premlčacia doba začala plynúť najskôr dňa 1.8.2013, táto by uplynula dňa 1.8.2016. Avšak dňa 21.3.2016 prestala plynúť (prerušilo sa jej plynutie) a ďalej začala plynúť až dňa 1.8.2016, teda by uplynula dňa 12.12.2016. Keďže žaloba bola podaná na súd dňa 24.11.2016, je zrejme, že to bolo pred uplynutím premlčacej doby.

16. O úrokoch z omeškania rozhodol súd prvej inštancie podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka a § 25 ods. 1 a § 16 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z. z. Keďže žalovaná sa so zaplatením dostala do omeškania, priznal súd prvej inštancie žalobcovi aj úroky z omeškania, ktorých výška je v súlade s nar. vlády č. 87/1995 Z. z. Možnosť priznať úroky z omeškania v súdnom konaní o náhradu škody podľa zákona č. 514/2003 Z. z. vyplýva priamo z § 16 ods. 4 cit. zák., podľa ktorého ak súd rozhodnutím o náhrade škody prizná poškodenému aj úrok z omeškania, lehota omeškania začína príslušnému orgánu plynúť najskôr dňom oznámenia, že neuspokojí nárok na náhradu škody, alebo uplynutím šesťmesačnej lehoty na predbežné prerokovania nároku, ak súd neurčí začiatok jej plynutia neskôr. Podľa tohto ustanovenia

najskôr je možné úroky z omeškania priznať až dňom oznámenia príslušného orgánu, že neuspokojí nárok na náhradu škody. V danom prípade bol list žalovanej zo dňa 27.7.2016, ktorým oznámil žalobcovi, že jeho žiadosť o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody zamietol ako nedôvodnú, doručený žalobcovi dňa 1.8.2016 (to tvrdil žalobca a žalovaná to nepopierala), preto sa žalovaná dostala do omeškania už dňom 1.8.2016, pričom žalobca požadoval úroky z omeškania až odo dňa 2.8.2016, od ktorého dátumu žalobcovi aj úroky z omeškania priznal. Z uvedeného je zrejmé, že žalobca ani nemohol od žalovanej v rámci predbežného prejedania nároku na náhradu škody požadovať úroky z omeškania, keďže v tom čase ešte žalovaná nemohla byť v omeškaní. Pokiaľ si teda žalobca v konaní pred súdom uplatnil aj úroky z omeškania, nie je to v rozpore s § 16 ods. 4 veta druhá zákona č. 514/2003 Z. z., podľa ktorého pri uplatnení nároku na súde môže poškodený požadovať úhradu len v rozsahu nároku, ktorý bol predbežne prerokovaný, a z titulu, ktorý bol predbežne prerokovaný. O trovách konania rozhodol súd prvej inštancie podľa § 255 ods. 2 C. s. p. Keďže obe sporové strany mali v konaní čiastočný úspech aj neúspech rozhodol, že žiadna zo strán nemá právo na náhradu trov konania.

17. Proti vyhovujúcej časti rozsudku podala žalovaná odvolanie a žiadala rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti zmeniť a žalobu zamietnuť, alternatívne zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Podstatným zhrnutím skutkových tvrdení a právnych argumentov jej odvolania (§ 393 ods. 2 C. s. p.) možno konštatovať, že v ňom namietala nesprávne právne posúdenie veci, pretože súd prvej inštancie v odôvodnení napadnutého rozsudku v bode 66 na strane štrnástej bez ďalšieho uvádza, že žaloba je iba čiastočne dôvodná a v bode 79 na strane dvadsiatej, konštatuje absenciu príčinnej súvislosti medzi nesprávnym úradným postupom žalovanej a vznikom škody; napriek uvedenému, arbitrárne, bez právnej opory, rozhodol podľa svojej úvahy, čo nazval všeobecnou spravodlivosťou a rozumným usporiadaním vzťahov medzi stranami sporu; písomné vyjadrenie žalovanej k žalobe č. 253/2017-420 zo dňa 25.1.2017, v ktorom vzniesla právne relevantné námietky procesného charakteru, či už námietku premĺčania práva na náhradu škody alebo námietku nedostatku vecnej pasívnej legitímácie nesprávne posúdil a vyhodnotil.

18. Ďalej uviedla, že žalobca už v žalobe uvádza, že pri ohľadke porastov ozimín vykonanej od 22.3.2013 do 28.3.2013 bolo zistené poškodenie porastov repky ozimnej spôsobené lesnou zverou a atď. Vzhľadom na uvedené, má za to, že žalobca sa o vzniku škody dozvedel už dňa 22.3.2013, najneskoršie dňa 28.3.2013, avšak žalobu na súd podal až dňa 24.11.2016, resp. jej opravu dňa 25.11.2016. Súd prvej inštancie námietku premĺčania posúdil nesprávne. Zdôraznila, že problematiku škôd spôsobených poľovníctvom, zverou a na zveri, zodpovednosť užívateľa poľovného revíru, ako aj uplatnenie nároku na náhradu škody, ustanovujú § 69 a § 70 zákona o poľovníctve. V spojitosti s uvedeným v celej tejto právnej veci poukazuje na právnu skutočnosť, že v tomto spore štát, Slovenská republika, v zastúpení Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky, nemôže byť účastníkom konania, keďže za takéto spôsobenie škody, ktoré v žalobe uvádza žalobca, štát nezodpovedá.

19. Bola názoru, že oboznámený pripojený súdny spis Okresného súdu Veľký Krtíš sp. zn. 10C/50/2014 je dôkazom vecnej pasívnej legitímácie užívateľa poľovného revíru, a to Poľovníckeho združenia N. H. Č.. Škoda spôsobená žalobcovi v roku 2011 bola žalobcom žalovaná podľa zákona o poľovníctve. Analogicky mal žalobca postupovať aj v prípade škody spôsobenej v roku 2013. Na podporu uvedeného založila na pojednávaní dňa 29.11.2017 do súdneho spisu krátkou cestou, dvojmo, judikáty ako dôkazy na preukázanie tejto skutočnosti; uznesenie Okresného súdu Veľký Krtíš sp. zn. 10C/50/2014, zo dňa 11.6.2015; uznesenie Najvyššieho súdu SR z 13.5.2015, sp. zn. 5 MCdo 53/2012, v ktorom na strane 8 a 9 je správne odôvodnená problematika náhrady škody v obdobnej právnej veci podľa zákona o poľovníctve; rozsudok Krajského súdu v Trnave sp. zn. 24Co/309/2012, zo dňa 25.9.2013 a rozsudok Krajského súdu v Žiline sp. zn. 7Co/444/2014, zo dňa 12.11.2014, ktoré súd prvej inštancie vo vzťahu k celej tejto právnej veci neposúdil, ako dôkazy nevyhodnotil a neodôvodnil v napadnutom rozsudku.

20. Znalecký posudok, na ktorý sa žalobca odvoláva v žalobe, a to posudok č. 7/2013 z 12.10.2013, znalkyne z odboru poľnohospodárstvo, odvetvie: rastlinná produkcia (všeobecná aj špeciálna) X.. S. Č. bol vypracovaný za rok 2013 na základe objednávky žalobcu, a nie podľa uznesenia súdu o pribratí znalca z príslušného odboru poľovníctva do súdneho konania; pre poľovný revír „. H. Č., ktorý je vzhľadom na uvedené, k celej tejto právnej veci irelevantný, preto súdu prvej inštancie navrhovala, aby znalecký posudok, ktorý k žalobe priložil žalobca ako dôkaz vylúčil z celkového vykonávania dokazovania a posúdil tento znalecký posudok, ako právne bezvýznamný k celej veci, o to viac, že bol vypracovaný v roku 2013 znalkyňou z nepríslušného odboru vo vzťahu k tejto celej veci, a žaloba bola podaná až 24.11.2016. Súd prvej inštancie návrh žalovanej na vykonanie znaleckého dokazovania, pribratím znalca z odboru poľovníctva do súdneho konania i v súvislosti s určením výšky škody, v

napadnutom rozsudku neposúdil, nevyhodnotil a neodôvodnil; súd prvej inštancie preto v prvej časti výroku napadnutého rozsudku o výške náhrady škody rozhodol nesprávne, bez znaleckého posudku, a to fiktívnou sumou 15.718,50 eura a nie ako požadoval žalobca podľa znaleckého posudku č. 7/2013 z 12.10.2013 v sume 31.437 eur.

21. Podľa žalovanej aj právoplatného uznesenia Krajského súdu v Nitre zo dňa 11.6.2008, sp. zn. 5Co/9/2008, ktoré sa nachádza na webovej stránke Ministerstva spravodlivosti SR, podľa v tom čase platného ustanovenia § 9 zákona č. 514/2003 Z. z. (i v čase podania žaloby žalobcu), ozrejmila, čo sa rozumie nesprávnym úradným postupom a v spojitosti s uvedeným podotkla, že doposiaľ žiaden príslušný orgán, či už správny úrad, súd, prokurátor, formou vybavovania napr. podnetu na postup podľa § 50 správneho poriadku a podnetu na vydanie upozornenia prokurátora alebo žalobou proti nečinnosti orgánu verejnej moci (podľa v tom čase platného ustanovenia § 250t O.s.p.), vec žalobcu neposudzoval, vo veci nekonal, nerozhodoval a nekonštatoval ako nesprávny úradný postup.

22. Bola názoru, že súd prvej inštancie v odôvodnení napadnutého rozsudku nedostatočne odôvodnil v čom spočíva nesprávny úradný postup žalovanej v celom tomto konaní a taktiež nezrozumiteľne, chybné, nesprávne odôvodnil aj vzťah príčinnej súvislosti medzi nesprávnym úradným postupom a vznikom škody; poukázala na to, čo sa v právnej teórii týmto vzťahom označuje a zdôraznila, že v celej tejto veci neexistuje žiadna skutočnosť ako priama príčina škody, s ktorou zákon č. 514/2003 Z. z. spája zodpovednosť za škodu. V uvedenom postupe súdu prvej inštancie videla porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 3 a čl. 48 ods. 1 a 2 Ústavy SR, čl. 36 ods. 1, čl. 37 ods. 3 a čl. 38 ods. 1 a 2 Listiny základných práv a slobôd; práva podľa čl. 14 ods. 1 Prílohy č. 1 Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach; práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd i práva podľa čl. 20 a čl. 47 ods. 1 a 2 Charty základných práv Európskej únie.

23. Namietala, že v konaní pred súdom prvej inštancie došlo k porušeniu princípu rovnosti zbraní a práva na kontradiktórne konanie (práva na spravodlivý proces), že súd prvej inštancie neúplne zistil skutkový stav veci tým, že bez odôvodnenia nevykonal ani jeden z ňou navrhovaných dôkazov, navrhované dôkazy nevyhodnotil v rámci vykonávania dokazovania vôbec, ani v odôvodnení rozsudku; na základe neúplne vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam a preto celé rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Naopak, súd prvej inštancie akceptoval iba účelové vyjadrenia a stanoviská, uvedené a predložené žalobcom alebo jeho právnym zástupcom, preto výsledkom celého súdneho konania je napadnuté arbitrálne rozhodnutie. Celá právna vec bola súdom prvej inštancie voči žalovanej nesprávne posudzovaná v právnom režime zákona č. 514/2003 Z. z. v prospech žalobcu, čo podľa právneho názoru žalovanej znamená do budúcnosti nebezpečný precedens vo vzťahu k štátu.

24. Žalobca vo vyjadrení k odvolaniu žalovanej zastával názor, že odvolanie nie je dôvodné, výhrady resp. námietky v ňom uvedené sú nesprávne, v niektorých prípadoch účelové (a aj nepravdivé) a v neposlednom rade v rozpore so zmyslom a účelom výkladu e ratione legis zákona č. 514/2003 Z. z. Pokiaľ žalovaná namietala, že doposiaľ žiaden príslušný orgán o nesprávnom úradnom postupe žalovanej nerozhodol a preto súd prvej inštancie tým, že žalobu žalobcu en bloc nezamietol, vec nesprávne právne posúdil a v súvislosti s týmto záverom poukázala aj na právoplatné uznesenie Krajského súdu v Nitre sp. zn. 5Co/9/2008, zo dňa z 11.6.2008, v ktorom je údajne prezentovaný zhodný právny názor, zotrval na svojom názore prezentovanom v konaní, že z okolností prejednávaneho prípadu nie je a ani nebolo potrebné akékoľvek rozhodnutie alebo meritórne zistenie pred uplatnením nároku na náhradu škody; totiž žiadne ustanovenie právneho predpisu v tomto prípade povinnosť k takému postupu nepredpisuje, ani ho neukladá; žalovanou odkazované uznesenie Krajského súdu v Nitre sp. zn. 5Co/9/2008, zo dňa 11.6.2008, na webovej stránke Ministerstva spravodlivosti SR nenašiel. V súvislosti s uvedeným našiel len rozsudok Krajského súdu v Nitre zn. 5Co/156/2011, zo dňa 9.5.2012, ktorý v texte odôvodnenia spomína žalovanou odkazované uznesenie. Odôvodnenie rozsudku Krajského súdu v Nitre zo sp. zn. 5Co/156/2011, zo dňa 9.5.2012, však ani nepriamo nekonštatuje taký záver, ako prezentuje žalovaná, a to, že nesprávny úradný postup je daný vtedy, „keď je takýto postup konštatovaný ako nesprávny iným na to príslušným správnym úradom“. Z okolností v ňom prejednávaneho prípadu ani len nevyplýva dôvod, prečo by takýto záver mal byť v uvedenom rozhodnutí daný.

25. Bol názoru, že nesprávny úradný postup žalovanej súd prvej inštancie v rámci vyriešenia prejudiciálnych otázok jednoznačne konštatoval a odôvodnil v bodoch 71 až 73 odôvodnenia napadnutého rozsudku. V nadväznosti na uvedené preto považuje výhrady žalovanej v súvislosti s námietkou podľa bodu 3 vyjadrenia za nesprávne a účelové. Na podporu svojho záveru poukázal na svoj právny záver prezentovaný v bode 5.2. svojho sumarizačného vyjadrenia zo dňa 28.2.2018 a tiež skonštatoval, že konajúci súd sa s uvedenými výhradami žalovanej vzhľadom k okolnostiam

prejednávaneho prípadu dostatočne a správne vysporiadal v bode 68 napadnutého odôvodnenia rozsudku.

26. Pokiaľ ide o námietky ohľadom nedostatočného odôvodnenia nesprávneho úradného postupu, príčinnej súvislosti medzi nesprávnym úradným postupom a vznikom škody a nevykonaniu „judikátov“ ako dôkazných prostriedkov a námietky, že súd prvej inštancie si v odôvodnení napadnutého rozsudku odporuje, keď v bode 66 odôvodnenia uvádza, že žaloba je čiastočne dôvodná a v bode 79 odôvodnenia rozsudku konštatuje absenciu príčinnej súvislosti medzi nesprávnym úradným postupom žalovanej a vznikom škody poznamenal, že žalovaná len všeobecne konštatuje nesprávnosť záverov súdu, ich nedostatočnú odôvodnenosť a nezrozumiteľnosť, avšak bližšie, s odvolaním sa na ustanovenia právnych predpisov v oblasti poľovníctva nekonkretizuje, prečo je záver súdu prvej inštancie o danosti nesprávneho úradného postupu nesprávny. To isté platí aj o jej rozporovaní vzťahu príčinnej súvislosti medzi nesprávnym úradným postupom a vznikom škody. Žalobca v konaní preukázal, že v popísanom reťazci príčin vzniku škody je nesprávny úradný postup orgánu verejnej moci príčinou hlavnou a podstatnou, z ktorej pôsobenia možno dôvodne vyvodzovať vecnú súvislosť so škodlivým následkom u žalobcu. Uvedené bolo podrobne vysvetlené v jeho replike zo dňa 24.3.2017 (viď bod 16 repliky) ako aj v jeho iniciatívnom sumarizačnom vyjadrení zo dňa 28.2.2018 (viď bod 5.3. iniciatívneho sumarizačného vyjadrenia). Súd prvej inštancie v odôvodnení napadnutého rozhodnutia jednoznačne a správne konštatoval nesprávny úradný postup zo strany štátu. Podľa žalobcu ide o hlavnú a podstatnú príčinu vzniku škody na jeho strane z hľadiska naplnenia predpokladov zodpovednosti za škodu zo strany štátu; od počiatku poukazuje na to, že štát prostredníctvom Okresného úradu C. J. v danej oblasti nesprávne reguloval poľovnícke plánovanie a tiež výkon poľovníctva nesprávne a nedostatočne dozoroval, čo v súhrne predstavuje jeho nesprávny úradný postup vedúci k neúnosnému premnoženiu zveri, ktorá žalobcovi spôsobila uplatňovanú škodu. V súvislosti s uvedeným podporne poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu SR z 31.1.2012, sp. zn. 6 M Cdo 11/2010, ktoré uvádza, že protiprávny úkon nemusí byť jedinou príčinou škody (kumulatívna kauzalita), stačí že je jednou z príčin a to príčinou dôležitou, podstatnou a značnou. V nadväznosti na uvedené poukázal aj na rozsudok Krajského súdu Košice sp. zn. 1Co/46/2009, zo dňa 29.4.2010.

27. Považoval tiež za nutné uviesť, že žalovaná nepravdivo, vzhľadom na celkový kontext odôvodnenia rozsudku uvádza, že súd prvej inštancie si v bode 66 a 79 odôvodnenia rozsudku odporuje; súd prvej inštancie v bode 79 odôvodnenia rozsudku neuviedol, že príčinná súvislosť medzi nesprávnym úradným postupom žalovanej a vznikom škody úplne absentuje; mal za to, že iba časť žalobcom uplatňovanej škody vznikla v priamej príčinnej súvislosti s nesprávnym úradným postupom (čo malo vplyv na výšku priznanej náhrady škody) a tento svoj názor odôvodnil v bodoch 78 a 79 odôvodnenia napadnutého rozsudku, s čím však žalobca nesúhlasí a preto podal odvolanie, v ktorom podrobne, v bodoch 4 až 11, popísal, prečo je vzhľadom na znenie platnej právnej úpravy v čase vzniku škody záver súdu prvej inštancie vo vzťahu k priznanej výške náhrady škody nesprávny.

28. V nadväznosti na uvedené poukázal aj na výhradu žalovanej ohľadom nedostatku pasívnej legitímácie v konaní, keď podľa nej zodpovednosť za škody spôsobené poľovnou zverou nesú podľa § 69 a 70 zákona o poľovníctve práve užívateľa poľovných revírov. Podľa názoru žalobcu sa konajúci súd s touto námietkou správne vysporiadal v bode 80 odôvodnenia napadnutého rozsudku a dodal, že vzhľadom na argumentáciu žalobcu popísanú v bode 4 až 11 ním podaného odvolania ani nie je možné spravodlivo založiť zodpovednosť za škodu spôsobenú poľovnou zverou voči užívateľom dotknutých poľovných revírov. Z dôkazných prostriedkov vykonaných v konaní s poukazom na spomenuté body odvolania žalobcu nevyplýva, že užívatelia dotknutých poľovných revírov tieto nesprávne užívali, ako to predpokladá § 69 ods. 1 zákona o poľovníctve. Námietka žalovanej ohľadom nedostatku jej pasívnej legitímácie je tak irelevantná. Jej irelevancie ju nezabavuje ani námietka žalovanej v súvislosti s nevykonaním ňou predložených „judikátov“ do konania ako dôkazných prostriedkov, ktoré mali podporiť tieto jej, z hľadiska filozofie podanej žaloby, nesprávne tvrdenia. Opätovne a podporne pripomenul, že v predmetnom konaní žaluje štát za náhradu škody pri nesprávnom úradnom postupe a nie pri nesprávnom užívaní dotknutých poľovných revírov.

29. K námietkam irelevancie znaleckého posudku č. 7/2013 zo dňa 12.10.2013 o výške škody a tiež k námietke fiktívnosti výšky priznanej náhrady škody, sa stotožnil s právnym názorom súdu prvej inštancie v bode 76 odôvodnenia napadnutého rozsudku. Uviedol, že žalovaná nespochybnila vecnú správnosť záverov znaleckého posudku predloženého žalobcom a nepredložila a ani neoznačila žiaden dôkaz, ktorý by vyvrátil správnosť záverov posudku, na ktorý sa v zmysle § 204 C. s. p. hľadí ako na listinný dôkaz. V súvislosti s uvedeným poukázal aj na časť bodu 5 znenia jeho repliky zo dňa 24.3.2017.

30. Vzhľadom k tomu, že škoda mu vznikla na poľnohospodárskych plodinách, nebol dôvod na to, aby bol znalecký posudok na určenie výšky škody vypracovaný znalcom z odboru poľovníctva a

žalovaná ani bližšie nekonkretizovala, ako by znalec z odboru poľovníctva z odborného hľadiska prispel k objektívite žalobcom uplatňovanej výške škody. Zo znaleckého posudku je zrejmé, že škoda vznikla, bola spôsobená poľovnou zverou na poľnohospodárskych plodinách a jej vyčíslenie je stanovené odbornou metódou popísanou v posudku spolu so zohľadnením objektívnych faktorov, ktoré mohli mať vplyv na výšku škody. Žalobca teda škodu podložil relevantným dôkazným prostriedkom, ktorý žalovaná odborne ani relevantne nespochybnila.

31. Dal do pozornosti odvolacieho súdu nepravdivé tvrdenie žalovanej, že údajne navrhovala vykonanie znaleckého dokazovania, pribratím znalca z odboru poľovníctva i v súvislosti s určením výšky škody. Žalovaná v súvislosti s uvedeným vznášala len námietky všeobecného charakteru a v konaní ani raz nedala relevantný a odôvodnený návrh na vykonanie znaleckého dokazovania. Nesúhlasil s námietkou žalovanej, že súd prvej inštancie o výške náhrady škody rozhodol nesprávne, bez znaleckého posudku a to fiktívnou sumou 15.718,50 eura a nie ako požadoval žalobca na základe znaleckého posudku v sume 31.437 eur; toto považuje za zmatečné, pretože žalovaná na jednej strane spochybňuje znalecký posudok predložený žalobcom ale na druhej strane tvrdí, že súd prvej inštancie nesprávne rozhodol, keď žalobcovi priznal polovicu ním požadovanej výšky náhrady škody, ktorú si v konaní uplatňoval na základe znaleckého posudku, ktorý rozporuje. Uvedená striktno formalistická výhrada žalovanej len svedčí o účelovosti a absurdnosti námietok, ktorými sa prezentuje počas celého doterajšieho konania. Navyše, súd prvej inštancie v bodoch 78 a 79 odôvodnenia vysvetlil ako dospel k „fiktívnej“ sume 15.718,50 eura.

32. Pokiaľ ide o námietku premlčania, túto nepovažuje za relevantnú a zotrváva na názore, že je právne bezvýznamná. Poukázal na svoje odôvodnenie v bode 3 repliky zo dňa 24.3.2017, s ktorým sa v rozhodnom závere, teda nepremlčania nároku stotožnil aj súd prvej inštancie v bode 81 odôvodnenia. V súvislosti s uvedeným opätovne poukázal aj na právny názor prezentovaný v bode 4 jeho iniciatívneho sumarizačného vyjadrenia zo dňa 28.2.2018, v ktorom zaujal právny názor, že žalovanou vznesená námietka premlčania nebola vznesená in eventum.

33. K žalovanou tvrdenému porušeniu jej základných práv súdom prvej inštancie mal za to, že vzhľadom k vyčerpávajúcemu odôvodneniu rozsudku súdu prvej inštancie, v ktorom sa vysporiadal so všetkými, pre konanie relevantnými námietkami žalovanej, ako aj skutočnosťami prezentovanými v tomto vyjadrení zo strany žalobcu, nedošlo zo strany súdu k porušeniu žiadnych základných práv žalovanej. V súvislosti s uvedeným, naopak, poukázal na procesnú diligenciu žalovanej, teda jej zodpovednosť za vedenie sporu, ktorú žalovaná v konaní neustála. Žalovaná počas celého konania neoznačila ani nepredložila žiadny odborne spôsobilý a relevantný dôkazný prostriedok, ktorým by spochybnila znalecký posudok predložený žalobcom deklarujúci výšku škody; súčasne neprezentovala žiadne relevantné tvrdenie, ktoré by bolo spôsobilé spravodlivo a odôvodnene spochybniť právny záver žalobcu a aj súdu o nesprávnosti úradného postupu zo strany jeho orgánov a príčinnej súvislosti medzi nesprávnym úradným postupom a vznikom škody u žalobcu. Všetky predpoklady k založeniu zodpovednosti za vznik škody na strane žalovanej sú teda dané a je tak voči nej jednoznačne a v plnom rozsahu žalobcom uplatneného nároku založená jej dôvodnosť a oprávnenosť.

34. Proti zamietajúcej časti rozsudku podal odvolanie žalobca z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. h) C. s. p. a žiadal rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej zamietajúcej časti zmeniť a žalovanej uložiť povinnosť nahradiť žalobcovi škodu vo výške 31.437 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 31.437 eur od 2.8.2016 do zaplatenia a tiež náhradu trov konania. Podstatným zhrnutím skutkových tvrdení a právnych argumentov jeho odvolania (§ 393 ods. 2 C. s. p.) možno konštatovať, že v ňom namietal nesprávne právne posúdenie veci súdom prvej inštancie. Nesúhlasil so závermi súdu prvej inštancie v bodoch 78 a 79 odôvodnenia napadnutého rozhodnutia; nesprávnosť jeho záverov spočíva v tom, že súd prvej inštancie stanovil 50 %-ný pomer náhrady škody v prospech žalobcu (s negatívnym následkom aj na náhradu jeho trov konania) bez hlbšej úvahy, či na strane užívateľov dotknutých poľovných revírov vôbec skutočne došlo k nesprávnemu poľovnému hospodáreniu podľa zákona o poľovníctve. Bol názoru, že neplnením plánov lovu užívateľmi dotknutých poľovných revírov v r. 2012 a 2013 (ako to uviedol súd prvej inštancie) v rozsahu 100 % s vysokou pravdepodobnosťou nedošlo k nesprávnemu užívaniu dotknutých poľovných revírov podľa § 26 ods. 1 písm. a), písm. i) zákona o poľovníctve a to z dôvodu možnej aplikácie zákonných reštrikcií v konkrétnych prípadoch. Totiž užívateľ poľovného revíru musí postupovať podľa schváleného plánu chovu a lovu, pretože tento je pre neho záväzný, ak zákon o poľovníctve neustanovuje inak (§ 30 ods. 9 zákona o poľovníctve). Podľa § 65 ods. 3 písm. k) zákona o poľovníctve je zakázaným spôsobom lovu zveri loviť trofejovú raticovú zver vhodnú na ďalší chov (§ 73 písm. j/ - odkaz na tzv. kritériá chovnosti). Kritériá chovnosti trofejovej zveri (podľa veku zveri a parametrov parožia) schvaľuje okresný úrad v sídle kraja (v rozhodnom čase Krajský lesný úrad), teda orgán štátnej správy a určuje ich poradný zbor príslušnej poľovnej oblasti, ktorý je kreovaný orgánmi štátnej správy na úseku poľovníctva. Zároveň, ingerencia poradného zboru nezbavuje

zodpovednosti orgány štátnej správy za nesprávne poľovnícke plánovanie (viď bod 72 odôvodnenia rozhodnutia). Vrátiac sa tak k povinnostiam stanoveným v § 26 ods. 1 písm. i) zákona o poľovníctve, podľa ktorého je užívateľ poľovného revíru povinný vypracovať plány poľovníckeho hospodárenia v poľovnom revíri, v určených termínoch ich predkladať na schválenie a zabezpečiť plnenie schválených plánov, ak tento zákon neustanovuje inak, tak v prípade § 65 ods. 3 písm. k) ide v prípade konkrétne určenej zveri o zákonnú výnimku z jej lovu a preto nenaplnenie plánu lovu práve z tohto dôvodu nie je porušením povinností užívateľa poľovného revíru. Podporne k tomu, užívateľ poľovného revíru podľa § 65 ods. 3 písm. l) zákona o poľovníctve, nesmie loviť zver podliehajúcu poľovníckemu plánovaniu, ktorej plán chovu a lovu nebol schválený alebo ktorej lov nebol povolený a na tento účel ho aj „oslobodzuje“ zo zodpovednosti za škody spôsobené zverou, ktorej lov nemal povolený alebo schválený (§ 69 ods. 7 písm. e/ zákona o poľovníctve.). Nerešpektovanie uvedeného, teda schváleného plánu chovu a lovu a zákona o poľovníctve užívateľom poľovného revíru by preňho znamenalo porušenie predpisov na úseku poľovníctva a vystavovalo ho riziku udelenia sankcií zo strany orgánov štátnej správy na úseku poľovníctva.

35. Poukázal na tabuľku aj s komentárom (vysvetleniami) k jednotlivým vytykávaným rokom poľovníckeho plánovania Okresným lesným úradom vo C. J. (OLÚ) v zmysle plánov chovu a lovu zveri, ktorou preukazoval nesprávnosť záveru súdu prvej inštancie o nesprávnom užívaní dotknutých poľovných revírov ich užívateľmi z dôvodu nespĺnenia plánu chovu a lovu niektorých druhov zveri, pričom tabuľka potvrdzuje aj tú skutočnosť, že plnú zodpovednosť za vznik uplatňovanej škody nesie štát, ktorý v danej oblasti prostredníctvom obvodného lesného úradu svojím dlhodobým nesprávnym úradným postupom zapríčinil neúnosné premnoženie stavov zveri. Podotkol, že údaje vychádzajú z dokladov predložených žalobcom, ktoré žalovaná v konaní nespochybňovala (teda nižšie uvádzaný skutkový stav je bezrozporne zistený; oranžovou sú zvýraznené prípady nedodržania plánu lovu). Z tabuľky je zrejmé, že v celkovom množstve užívateľa dotknutých poľovných revírov na základe dodatočných povolení ulovili výrazne viac zveri, ako bolo prvotne schválené zo strany obvodného lesného úradu, čo len deklaruje jej premnoženosť. Považoval za nutné poznamenať, že nenaplnenie odlovu z hľadiska početnosti neulovenej zveri oproti celkovému premnoženiu je zanedbateľné, a v každom prípade je povinnosťou orgánu štátu (teda obvodného lesného úradu) reagovať na vzniknutú situáciu.

36. Prípadné neplnenia plánov chovu a lovu zveri sa tak týkajú len jednotlivých podkategórií zveri z dôvodu dodržiavania určených kritérií chovnosti, ktoré schvaľuje štát prostredníctvom svojho orgánu štátnej správy. Ďalej, v prípadoch, ak sumárne čísla podľa zápisníc poradného zboru Poľovnej oblasti I. C. H. - C. z roku 2012 a 2013 vychádzajú tak, že užívateľia poľovných revírov si svoje plány neplnili na 100 %, vzhľadom na tabuľku vyššie, ide o užívateľov iných, ako dotknutých poľovných revírov, v rámci ktorých na poľovných pozemkoch hospodári a preto tieto čísla nie sú pre prejednávanú vec relevantné. Na základe uvedeného je tak zrejmé, že z právneho ani racionálneho hľadiska nie je možné spravodlivo založiť spoluzodpovednosť užívateľov dotknutých poľovných revírov za nesprávne poľovné hospodárenie z dôvodu nenaplnenia odlovu zveri.

37. V prípade ostatných porušení, ako nedojednanie zmluvy s užívateľom poľovných pozemkov o spôsobe a forme minimalizácie škôd spôsobovaných zverou s prihliadnutím na plnenie si opatrení podľa § 69 ods. 5 zákona o poľovníctve zo strany žalobcu ako aj dôsledné plnenie obvodným lesným úradom schválených plánov chovu a lovu zveri (akokoľvek nesprávnych) užívateľmi dotknutých poľovných revírov podľa tabuľky, oproti tak závažnému nesprávnemu úradnému postupu zo strany orgánu štátu, ide v prípade užívateľov dotknutých poľovných revírov o zavinenie v minimálnej (zanedbateľnej) miere (podporne viď bod 74, posledná veta odôvodnenia rozsudku), ktoré nemôže spravodlivo zakladať ich zodpovednosť. Podporne poukázal aj na § 69 ods. 7 písm. d) zákona o poľovníctve, podľa ktorého užívateľ poľovného revíru nie je povinný uhradiť škody spôsobené zverou nepresahujúce 3 % očakávanej úrody alebo prírastku na príslušnej parcele, ktorý výkladovo len potvrdzuje, že v prípade porušenia povinností (zavinenia) užívateľa poľovného revíru majúceho zanedbateľný vplyv na výšku škody, nie je založená povinnosť jej náhrady na jeho strane. Mal preto za to, že súd prvej inštancie aj v tejto časti vec nesprávne právne posúdil.

38. K záveru súdu prvej inštancie, že sa dá tiež predpokladať, že časť škody by žalobcovi vznikla aj v prípade, že by nedošlo k nesprávnemu úradnému postupu, zver by nebola premnožená a jej stavy by sa blížili k normovaným kmeňovým stavom a tiež, že je pri náhrade ušlého zisku nutné odpočítať náklady, ktoré je potrebné vynaložiť na dosiahnutie zisku, uviedol, že všetky tieto predpoklady sú zohľadnené

vo vyčíslení škody znalcom v predloženom znaleckom posudku a preto ním stanovenú výšku škody možno považovať za maximálne objektívnu. Preto úvaha súdu prvej inštancie ani v tejto otázke nie je z právneho hľadiska správna.

39. Pokiaľ súd prvej inštancie v odôvodnení napadnutého rozhodnutia jednoznačne konštatoval nesprávny úradný postup zo strany štátu, potom ide o hlavnú a podstatnú príčinu vzniku škody na jeho strane z hľadiska naplnenia predpokladov zodpovednosti za škodu zo strany štátu. Od počiatku poukazuje na to, že štát prostredníctvom Okresného úradu C. J. v danej oblasti nesprávne reguloval poľovnícke plánovanie a tiež výkon poľovníctva nesprávne a nedostatočne dozoroval, čo v súhrne predstavuje jeho nesprávny úradný postup vedúci k neúnosnému premnoženiu zveri, ktorá mu spôsobila uplatňovanú škodu. Záver súdu prvej inštancie o tom, že za škodu sú spoluzodpovední aj užívatelia poľovníčkových revírov bol v tomto odvolaní vyvrátený. Vzhľadom na všetko vyššie uvedené je tak jednoznačne a v plnom rozsahu uplatneného nároku založená jeho dôvodnosť a oprávnenosť voči štátu ako zodpovednostnému subjektu.

40. Proti záveru súdu prvej inštancie, že zodpovednosť sa delí v rozsahu 50:50 tak svedčí zanedbateľnosť iných konaní/opomenutí a ich následkov na vznik škody; pri zistení porušenia je orgán štátu konečnou kontrolnou inštanciou - zanedbanie zo strany orgánov štátu; podporne: neplnenie plánov lovu z dôvodu zákonnej reštrikcie spočívajúcej v nemožnosti lovu chovných zvierat - zanedbanie zo strany orgánov štátu, že bolo umožnené také nastavenie kritérií chovnosti, ktoré výrazne obmedzujú užívateľov poľovníčkových revírov v plnení plánov lovu; iné faktory, ktoré zoberal súd do úvahy (náklady, straty) boli zohľadnené vo vyčíslení škody.

41. Žalovaná žiadala odvolanie žalobcu odmietnuť. Mala za to, že žalobca v podanom odvolaní neuvádza žiadne nové významné skutočnosti k celej veci; ďalej v podstate zopakovala vlastnú odvolaciu argumentáciu.

42. Žalobca v replike k vyjadreniu žalovanej uviedol, že v zmysle § 359 C. s. p. bol oprávneným podať odvolanie a preto by nemalo byť zo strany odvolacieho súdu odmietnuté. Nakoľko žalovaná vo svojom vyjadrení neprezentovala žiadne nové právne významné skutočnosti, v stručnosti a odsekoch reagoval na tvrdenia prezentované žalovanou a z hľadiska argumentácie odkázal na konkrétne body svojho vyjadrenia zo dňa 24.8.2018 k odvolaniu žalovanej.

43. Žalovaná v duplike nesúhlasila s tvrdením žalobcu, podľa ktorého nemá dostatok právnych a vecných argumentov, ktorými by reagovala na odvolanie žalobcu. V nadväznosti na žalobcom poukazované neuvedenie námietky premlčania in eventum dodala, že počas celého konania konzistentne konštatuje, že nepovažuje nárok žalobcu v danej veci za dôvodný. Na to, aby uznala skutkový a právny dôvod žalobou uplatneného nároku muselo by z jej vyjadrení vyplývať, že uznala ako vznik škody, tak aj nesprávny úradný postup príslušného orgánu a zároveň aj príčinnú súvislosť medzi škodou a týmto nesprávnym úradným postupom. Nakoľko je z jej vyjadrení zrejmé, že uvedené neuznala, námietka premlčania bola z jej strany podaná in eventum bez ohľadu na to, či predmetné slovné spojenie výslovne použila.

44. Pokiaľ však súd prvej inštancie poukázal na neplynutie premlčacej doby počas predbežného prerokovania nároku podľa § 15 zákona č. 514/2003 Z. z., mal by pri posudzovaní začiatku prerušenia plynutia premlčacej doby dôsledne rozlišovať medzi podaním žiadosti, ktorá má náležitosti podľa § 16 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. a medzi tým podaním, ktoré tieto náležitosti nemá. Upozornila, že podanie doručené žiadateľovi dňa 21.3.2016 neobsahuje okrem výšky škody žiadny ďalší údaj v zmysle predmetného ustanovenia. Tieto údaje obsahuje až doplnená žiadosť, doručená žalovanej dňa 5.5.2016. Až na základe doplnenej žiadosti sa žalovaná reálne dozvedela o údajnom nároku a o údajnom nesprávnom úradnom postupe a mohla tak i konať, pričom svoj názor podložila odkazom na obsah uznesenia Okresného súdu Banská Bystrica, sp. zn. 10C/39/2016, zo dňa 1.4.2016. Pre úplnosť dodala, že v cit. uznesení sa nejedná priamo o návrh na predbežné prerokovanie náhrady škody podľa § 16 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z., avšak pre účely tohto konania nie je dôvod uvedené neaplikovať. Preto k prerušeniu premlčacej doby malo dôjsť až doručením doplnenej žiadosti, teda až dňom 5.5.2016 a premlčacia doba by pokračovala dňa 1.8.2016. Premlčacia doba by tak uplynula už v októbri 2016, teda pred podaním žaloby na súd.

45. Ohľadom nedostatku pasívnej legitímácie dodala, že žalobca nesprávne subsumuje vznik škody vzniknutej aj za prispenia raticovej zveri pod zákon č. 514/2003 Z. z. namiesto postupu, ktorý predpokladá zákon o poľovníctve. Bola názoru, že pokiaľ súd prvej inštancie vidí nesprávny úradný postup Obvodného lesného úradu C. J. pri schvaľovaní ročného plánu poľovníckeho hospodárenia len v tom, že tento mal významne navýšiť plány lovu jednotlivých druhov lovu zveri bez toho, aby posúdil vplyv takéhoto navýšenia na zabezpečenie trvalo udržateľného obhospodarovania a využívania zveri, ochranu a zachovanie jej genofondu, zachovanie biodiverzity, rešpektovania potreby ochrany prírody a krajiny a zabezpečenie ochrany zdravia a bezpečnosti obyvateľov Slovenskej republiky v zmysle § 30 zákona o poľovníctve o poľovníctve, je takéto rozhodnutie arbitrárne a nezohľadňuje všetky aspekty, ktoré musel Obvodný lesný úrad C. J. zohľadniť pri schvaľovaní tohto plánu. Inými slovami, akokoľvek a kýmkoľvek opakované premnoženie zveri nie je a nemôže byť samo o sebe dôvodom na deklarovanie nesprávneho úradného postupu pri schvaľovaní ročného plánu poľovníckeho hospodárenia rovnako tak, ako napríklad prípadné neudržanie cenovej stability nemusí byť bez ďalšieho dôvodom na deklarovanie nesprávneho úradného postupu Národnej banky Slovenska pri plnení si svojej povinnosti vyplývajúcej jej z ustanovenia § 2 ods. 1 zákona č. 566/1992 Zb. o Národnej banke Slovenska.

46. Poukázala na skutočnosť, že hoci žalobca konštatuje premnoženie zveri už od roku 2008, nedisponuje informáciou, že by mu na príslušných pozemkoch v dôsledku premnoženia zveri vznikla škoda napríklad aj v roku 2012. Príčinnú súvislosť medzi vznikom škody a údajným nesprávnym úradným postupom je podľa názoru žalovanej nutné posudzovať komplexne, to znamená prihliadnúť aj na predchádzajúce roky, a to v záujme vylúčenia iných dôvodov, ktoré mohli spôsobiť príslušnú škodu (napr. nedostatočné oplotenie, prípadne nedostatočná kontrola oplotení). Pokiaľ si žalobca neuplatňuje škodu aj za rok 2012 (nakoľko zver mala byť premnožená aj v tomto roku), ide o skutočnosť, ktorú mal súd prvej inštancie pri identifikácii príčinnej súvislosti dôkladne zvážiť, čo však neurobil. Aj z tohto dôvodu žalovaná spochybňuje relevantnosť, čo do skúmania príčinnej súvislosti, žalobcom predloženého znaleckého posudku. Ak z konania vyplynulo, že k poškodeniu plodín došlo aj vplyvom poveternostných podmienok, je na mieste otázka, do akej miery boli práve poveternostné podmienky dôvodom, že zver bola pri hľadaní potravy donútená poškodiť poľnohospodárske plodiny (napr. vplyvom sucha). Premnoženie zveri tak nemusí byť samo o sebe dôvodom vzniku škody, ale ku vzniku škody mohlo dôjsť aj kombináciou rôznych faktorov.

47. Zastávala názor, že identifikácia príčinnej súvislosti je v tomto prípade podľa názoru žalovanej kľúčová, pričom súd prvej inštancie sa uspokojil s rovnicou zahŕňajúcou len skutočnosť premnoženia zveri a vzniku škody. Súd prvej inštancie v konaní nezohľadnil špecifiká pri tvorbe plánu hospodárenia spočívajúceho jednak v migrácii zveri a v skutočnosti, že premnoženie zveri je celoslovenský problém, a teda zodpovednosť za stav premnoženia zveri v akomkoľvek poľovnom revíri nie je možné bez ďalšieho prisúdiť príslušnému obvodnému lesnému úradu. Konštatovala, že postup Obvodného lesného úradu C. J. jednoznačne nie je možné považovať za nesprávny úradný postup spočívajúci v nečinnosti. To by bolo možné napríklad v prípade, ak by príslušný úrad plán vôbec neschválil, poprípade ak by ich pravidelne schvaľoval bezo zmeny, t. j. tak ako boli navrhnuté. Konajúci súd však musel mať na základe dôkazov za preukázané, že Obvodný lesný úrad C. J. sa návrhmi riadne zaoberal, pričom skutočnosť, že schválený plán plne nevyhovoval podnikateľskému záujmu žalobcu nie je možné považovať za nesprávny úradný postup. Ako priznal súd prvej inštancie v rozsudku, časť škody by žalobcovi pravdepodobne vznikla aj keby zver nebola premnožená. Súd sa však nezaoberal otázkou, ktorá sa uvedeného bezprostredne týka a to, či je vôbec možné, aby pri schvaľovaní ročného plánu poľovníckeho hospodárenia boli spokojné všetky dotknuté strany, t. j. ako orgány ochrany prírody, Ministerstvo životného prostredia SR, občania SR, tak aj poľnohospodári. Vyššie uvedené je podľa názoru žalovanej dôvodom, prečo by súd mal pri identifikácii nesprávneho úradného postupu v danej veci postupovať veľmi uvážlivo a zvážiť dôsledne všetky aspekty, ktoré správny orgán vedú k rozhodnutiu schváliť plán v príslušnom znení a neprikladať zvýšenú dôležitosť len jednej dotknutej strane, v tomto prípade poľnohospodárovi. Pokiaľ súd prvej inštancie v bode 68 rozsudku v danej veci uvádza, že došlo k porušeniu účelu postupu štátneho orgánu, žalovaná zastáva názor, že súd prvej inštancie tieto aspekty nezvážil, svoje rozhodnutie oprel len o fakt, že zver je premnožená a toto rozhodnutie riadne nezdôvodnil

48. Čo sa týka zodpovednosti užívateľov poľovných revírov, opätovne poukázala na ustanovenia § 26 ods. 1 písm. a) a písm. i) v spojení s § 30 ods. 9 prvá veta zákona o poľovníctve, z ktorých vyplýva, že prípadné nízke schválené plány lovu jednotlivých druhov zveri nie sú dôvodom na to, aby si užívateľ

poľovných revírov neplnil svoju povinnosť hospodáriť v poľovnom revíri tak, aby dosiahol a udržiaval v poľovnom revíri normovaný kmeňový stav zveri.

49. Žalobca v ďalšom vyjadrení zotrval na podanom odvolaní a poukázal najmä na to, že argumenty, ktoré žalovaná použila v duplike, v konaní na súde prvej inštancie neuvádzala.

50. Odvolací súd viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 378, § 380 ods. 1 C. s. p.), preskúmal napadnutý rozsudok, prejednal odvolania žalobcu a žalovanej bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 a contrario, keďže sa nejednalo o prípad, v ktorom by bolo potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie a nariadenie pojednávania si nevyžadoval ani dôležitý verejný záujem; a dospel k záveru, že odvolanie žalovanej je dôvodné a rozhodnutie súdu prvej inštancie v napadnutom vyhovujúcom výroku zmenil, nakoľko neboli splnené podmienky na jeho potvrdenie, ani na jeho zrušenie (§ 388 C. s. p.); súčasne dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné; rozhodnutie súdu prvej inštancie odvolací súd v napadnutom zamietajúcom výroku ako správne potvrdil (§ 387 ods. 1 C. s. p.). Rozsudok verejne vyhlásil dňa 25.5.2021 (§ 219 ods. 3 C. s. p.).

51. Podľa § 1 písm. a) zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 514/2003 Z. z.“) tento zákon upravuje zodpovednosť za škodu spôsobenú orgánmi verejnej moci pri výkone verejnej moci.

52. Podľa § 2 písm. a) zákona č. 514/2003 Z. z. na účely tohto zákona výkon verejnej moci je rozhodovanie a úradný postup orgánov verejnej moci o právach a povinnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb; orgánom verejnej moci je štátny orgán [§ 2 písm. b), bod 1. zákona č. 514/2003 Z.z.].

53. Podľa § 3 ods. 1 písm. d) zákona č. 514/2003 Z.z. štát zodpovedá za podmienok ustanovených týmto zákonom za škodu, ktorá bola spôsobená orgánmi verejnej moci, okrem tretej časti tohto zákona, pri výkone verejnej moci nesprávnym úradným postupom.

54. Podľa § 9 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. štát zodpovedá za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom. Za nesprávny úradný postup sa považuje aj porušenie povinnosti orgánu verejnej moci urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie v zákonom ustanovenej lehote, nečinnosť orgánu verejnej moci pri výkone verejnej moci, zbytočné prietahy v konaní alebo iný nezákonný zásah do práv, právom chránených záujmov fyzických osôb a právnických osôb; za nesprávny úradný postup sa nepovažuje postup alebo výsledok postupu Národnej rady Slovenskej republiky pri výkone jej pôsobnosti podľa čl. 86 písm. a) a d) Ústavy Slovenskej republiky a postup alebo výsledok postupu vlády Slovenskej republiky pri výkone jej pôsobnosti podľa čl. 119 písm. b) Ústavy Slovenskej republiky.

55. Podľa § 69 ods. 1 zákona č. 274/2009 Z. z. o poľovníctve, užívateľ poľovného revíru zodpovedá za škodu spôsobenú nesprávnym užívaním poľovného revíru. Za nesprávne užívanie poľovného revíru na účely tohto zákona sa považuje poľovnícke hospodárenie, ktoré je v rozpore s § 26 ods. 1 písm. a), c), d), f), h), i), l) a m).

56. Podľa § 69 ods. 2 zákona o poľovníctve užívateľ poľovného revíru je povinný uhradiť škodu spôsobenú nesprávnym užívaním poľovného revíru na poľovných pozemkoch alebo na poľných plodinách dosiaľ nezobratých, viniči alebo na lesných porastoch.

57. Podľa § 69 ods. 5 zákona o poľovníctve vlastník alebo nájomca poľovných pozemkov je povinný urobiť primerané opatrenia na zabránenie vzniku škôd spôsobených zverou, pričom však nesmie zver zraňovať. Za primerané opatrenia sa považuje najmä výsev odpútačiacich plodín a výsadba ohryzových plôch. Ak vlastník alebo nájomca poľovných pozemkov takéto opatrenia neurobí, znáša škodu podľa miery jeho zavinenia.

58. Podľa § 69 ods. 6 zákona o poľovníctve ak vlastník alebo nájomca poľovných pozemkov nevykoná opatrenia potrebné na zabránenie vzniku škôd spôsobených zverou, môže tak urobiť užívateľ poľovného revíru, ak tým neobmedzuje užívanie poľovného pozemku na poľnohospodársku alebo lesnú výrobu a ak s tým užívateľ poľovného pozemku súhlasí.

59. Podľa § 69 ods. 7 zákona o poľovníctve užívateľ poľovného revíru nie je povinný uhradiť škody spôsobené zverou

- a) na nepoľovných plochách alebo na viniči neošetrenom proti škodám spôsobeným zverou, na neoplotených záhradách, ovocných, zeleninárskych alebo kvetinových škôlkach, stromoradiach alebo na osamelo rastúcich stromoch,
- b) na poľnohospodárskych kultúrach nezobratých v agrotechnických termínoch a škody spôsobené na plodinách voľne uskladnených na poľovných pozemkoch (hroble, siláže), ak vlastník neurobí opatrenia, aby tieto plodiny boli účinne chránené proti škodám,
- c) spôsobené na lesných porastoch nechránených oplôtkami, mechanickou ochranou alebo chemickou ochranou proti ohryzu,
- d) nepresahujúce 3% očakávanej úrody alebo prírastku na príslušnej parcele,
- e) spôsobené zverou, ktorej lov nemal povolený alebo schválený.

60. Podľa § 70 ods. 1, ods. 2 zákona o poľovníctve nárok na náhradu škody spôsobenej nesprávnym užívaním poľovného revíru si uplatní poškodený u užívateľa poľovného revíru pri škodách na a) poľnohospodárskych pozemkoch, poľných plodinách a poľnohospodárskych porastoch do 15 dní odo dňa, keď škodu zistil, do dvoch mesiacov odo dňa, keď škoda vznikla, b) lesných porastoch, ak škody vznikli od 1. júla predchádzajúceho kalendárneho roka do 30. júna nasledujúceho kalendárneho roka, v lehote 30 dní od uplynutia uvedeného obdobia.

Súčasne s uplatnením nároku na náhradu škody nesprávnym užívaním poľovného revíru uvedie poškodený výšku škody. Ak poškodený vlastník alebo nájomca poľovných pozemkov v lehotách uvedených v odseku 1 vznik škody nenahlási a súčasne nenahlási požadovanú výšku náhrady a neuvedie opatrenia, ktoré vykonal na zabránenie škôd spôsobených zverou, jeho nárok na náhradu škody zaniká. Ak bola škoda spôsobená na poľnohospodárskych plodinách a poľnohospodárskych porastoch a jej rozsah sa dá zistiť len v čase zberu, poškodený uvedie jej výšku do 15 dní po vykonaní zberu.

61. Podľa § 26 ods. 1 zákona o poľovníctve užívateľ poľovného revíru je povinný zabezpečiť celoročnú starostlivosť a ochranu zveri a poľovného revíru. Na ten účel najmä:

- a) hospodáriť v poľovnom revíri tak, aby dosiahol a udržiaval v poľovnom revíri normovaný kmeňový stav zveri, predpísanú vekovú a pohlavnú štruktúru populácií jednotlivých druhov zveri a jej dobrý zdravotný stav,
- b) vykonávať po oznámení užívateľa poľovného pozemku podľa § 25 potrebné opatrenia na záchranu zveri,
- c) zriaďovať so súhlasom vlastníka poľovného pozemku poľovnícke zariadenia z takého materiálu, ktorý nenaruší vzhľad krajiny, ak to nie je v rozpore s osobitným predpisom,
- d) prikrmovať zver v čase núdze zdravotne nezávadným krmivom (22) takým spôsobom, aby sa krmivo neznehodnotilo vplyvom nepriaznivého počasia alebo nespôsobovalo zveri zdravotné problémy,
- e) vykonať opatrenia na záchranu zveri alebo ochranu zveri pri záplavách, lesných požiaroch alebo počas extrémne vysokej snehovej prikrývky, alebo v čase extrémneho sucha,
- f) odstraňovať z poľovného revíru nefunkčné poľovnícke zariadenia; po skončení prikrmovania alebo vnaďenia odstrániť nepoužité krmivo, odstrániť znehodnotenú alebo zdravotne závadnú krmivo a jeho zvyšky z prikrmovacích zariadení a ich okolia,
- g) vykonávať veterinárne opatrenia vydané podľa osobitného predpisu (23) a predložiť požadované vzorky pri monitoringu alebo veterinárnom vyšetrení zvierat alebo živočíšnych produktov podľa pokynov orgánov veterinárnej starostlivosti,
- h) každoročne zisťovať v poľovnom revíri stavy zveri,
- i) vypracovať plány poľovníckeho hospodárenia v poľovnom revíri, v určených termínoch ich predkladať na schválenie a zabezpečiť plnenie schválených plánov, ak tento zákon neustanovuje inak,
- j) viesť záznamy o revíri a poľovníckom hospodárení v ňom,
- k) podávať informácie obvodnému lesnému úradu o stave zveri, love zveri a stave poľovného revíru,
- l) spolupracovať s užívateľmi poľovných pozemkov a zabraňovať vzniku škôd spôsobených zverou, na zveri a poľovných pozemkoch a dohodnúť v zmluve (§ 13) s užívateľom poľovných pozemkov spôsob a formu minimalizácie škôd spôsobovaných zverou a na zveri,
- m) oznámiť obvodnému lesnému úradu doručenie rozhodnutia podľa § 56 ods. 5 a 6,
- n) zlepšovať po dohode s vlastníkom alebo užívateľom poľovného pozemku úživnosť poľovného revíru zakladaním remízok, políčok pre zver, ohryzových plôch a ďalšími na to vhodnými spôsobmi,
- o) používať pri ochrane zveri a love zveri poľovne upotrebitelných psov.

62. V preskúmvanej veci sa žalobca domáhal náhrady škody podľa zákona č. 514/2003 Z. z. na tom skutkovom základe, že v dôsledku nesprávneho úradného postupu žalovanej mu vznikla škoda, pričom tento nesprávny úradný postup mal spočívať v tom, že orgán štátnej správy na úseku poľovníctva (Obvodný lesný úrad C. J.) nesprávne realizoval svoje oprávnenia, prípadne ich nerealizoval vôbec a neplnil si svoje povinnosti vo veci riešenia premnoženia stavu zveri na úseku poľovníckeho plánovania v súlade s právnymi predpismi, čím nesprávne úradne postupoval. Toto konanie/nekonanie malo spočívať v nereálnosti a nesprávnej regulácii poľovníckeho plánovania. Žalobcovi tak v dôsledku premnoženia poľovnej zveri vznikla v ním obhospodarovanom regióne, ktorého prirodzená úživnosť nestačila na pokrytie potrieb premnoženej zveri a z tohto dôvodu si táto zver nútene vyhľadávala alternatívny zdroj potravy v poľnohospodárskej produkcii žalobcu, škoda.

63. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav, tzn. vyvodzuje zo skutkového zistenia, aké práva a povinnosti majú účastníci podľa príslušného právneho predpisu. Nesprávnym právnym posúdením vecí je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav (skutkové zistenie); o mylnú aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd použil iný právny predpis, než ktorý mal správne použiť alebo aplikoval správny predpis, ale nesprávne ho vyložil, príp. ho na daný skutkový stav inak nesprávne aplikoval (z podradenia skutkového stavu pod právnu normu vyvodil nesprávne právne závery o právach a povinnostiach sporových strán).

64. Vo vzťahu k odvolacím námietkam žalovanej odvolací súd predovšetkým uvádza, že nepovažuje za dôvodnú námietku žalovanej o premlčaní nároku žalobcu, pričom v tejto časti v celom rozsahu poukazuje na dostatočne jasné a zrozumiteľné odôvodnenie napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie, ku ktorému na doplnenie uvádza, že na žiadosť o predbežné prerokovanie nároku, ktorá nemá požadované náležitosti sa neprihliada, ak poškodený na výzvu príslušného orgánu v určenej lehote neodstránil nedostatky žiadosti (§ 16 ods. 2 veta prvá zákon č. 514/2003 Z. z.). Použitím výkladového pravidla a contrario potom možno dospieť k záveru, že ak poškodený na výzvu príslušného štátneho orgánu nedostatky žiadosti v určenej lehote odstráni, žiadosť, ktorá nemala zákonom požadované náležitosti sa považuje za riadne podanú.

65. Odvolací súd sa však stotožnil s podstatnou námietkou žalovanej, spočívajúcou v tom, že náhradu škody spôsobenej poľovníctvom, zverou a na zveri upravuje osobitný právny predpis, ktorým je zákon o poľovníctve a preto nie je daná zodpovednosť štátu za škodu, ktorú si uplatňuje žalobca v tomto konaní. Nárok na náhradu škody v zmysle zákona o poľovníctve predstavuje prípad tzv. osobitnej zodpovednosti za škodu, pričom zákon o poľovníctve je v danej veci lex specialis vo vzťahu k Občianskemu zákonníku. Zákon o poľovníctve ako lex specialis v ustanoveniach § 69 a 70 ustanovuje subjekt zodpovedný za náhradu škody, subjekt oprávnený domáhať sa náhrady škody, ako aj podmienky vzniku zodpovednosti za škodu a osobitné predpoklady pre uplatnenie tohto nároku. V ostatných neupravených otázkach sa subsidiárne uplatnia všeobecné ustanovenia Občianskeho zákonníka o zodpovednosti za škodu, pričom na prejednanie a rozhodovanie sporu vzniknutého z občianskoprávnej zodpovednosti sú vecne príslušné súdy (uznesenie Najvyššieho súdu SR z 13.5.2014, sp. zn. 5 MCdo 53/2012). Zodpovednosť za škodu spôsobenú zverou je ustanovená ako objektívna zodpovednosť užívateľa poľovného revíru; užívateľ poľovného revíru je povinný nahradíť škodu, ktorá bola v poľovnom revíri spôsobená nesprávnym užívaním poľovného revíru, pričom ani výluky z tejto zodpovednosti nezakladajú zodpovednosť štátu za škodu spôsobenú zverou podľa zákona o poľovníctve.

66. Odvolací súd poukazuje aj na to, že súd prvej inštancie v odôvodnení napadnutého rozsudku sám skonštatoval, že ku vzniku škody došlo (tiež) v príčinnej súvislosti s nesprávnym užívaním poľovných revírov zo strany užívateľov poľovných revírov, teda nespĺnením niektorých povinností podľa § 26 ods. 1 písm. a), písm. i) a písm. l) zákona o poľovníctve. Pokiaľ potom z nespĺnenia týchto povinností vyvodil, že užívateľ poľovného revíru zodpovedá iba za časť vzniknutej škody, je jeho právne posúdenie vecí nesprávne.

67. Na margo prejednávanej veci odvolací súd uvádza, že v podmienkach Slovenskej republiky sú poľovníctvo a právo poľovníctva spoločenskými aktivitami aprobovanými štátom na ochranu a rozvoj jednej zo zložiek životného prostredia - zveri. Zákon o poľovníctve nepredstavuje úpravu poľovníctva

ako záujmovej aktivity, ale vo svojom základe ako cieľavedomej a regulovanej činnosti na ochranu a rozvoj prírody. Uvedené vyplýva aj z toho, že zákon o poľovníctve definuje poľovníctvo ako súhrn činnosti zameraných na trvalo udržateľné, racionálne cieľavedomé obhospodarovanie a využívanie voľne žijúcej zveri ako prírodného bohatstva a súčasti prírodných ekosystémov; je súčasťou kultúrneho dedičstva, tvorby a ochrany životného prostredia. Zabezpečenie ochrany poľovníctva a zveri je povinnosťou každého užívateľa poľovného revíru (§ 24 ods.1 zákona o poľovníctve).

68. Podstatou podanej žaloby bol nárok na náhradu škody, ktorá bola žalobcovi spôsobná na poľnohospodárskych plodinách premnoženou zverou, pričom treba zdôrazniť, že zákon o poľovníctve zakladá zodpovednosť užívateľa poľovného revíru za škodu spôsobenú zverou nesprávnym užívaním poľovného revíru, pričom zverou sa rozumie populácia voľne žijúcich druhov živočíchov uvedených v prílohe 1 zákona o poľovníctve. Ak teda bola škoda spôsobená nesprávnym užívaním poľovného revíru, potom je vždy daná zodpovednosť užívateľa poľovného revíru za škodu spôsobenú zverou podľa zákona o poľovníctve.

69. V nadväznosti na uvedené možno ďalej poukázať na to, že je to práve užívateľ poľovného revíru, ktorý je povinný zabezpečiť celoročnú starostlivosť a ochranu zveri a poľovného revíru, na tento účel najmä hospodáriť v poľovnom revíri tak, aby dosiahol a udržiaval v poľovnom revíri normovaný kmeňový stav zveri; predpísanú vekovú a pohlavnú štruktúru populácií jednotlivých druhov zveri a jej dobrý zdravotný stav; tiež je povinný každoročne zisťovať v poľovnom revíri stavy zveri [§ 26 ods. 1 písm. a), písm. h) zákona o poľovníctve]; zisťovanie stavov zveri sa vykonáva celoročne a jej výsledky k určenému termínu poľovnícky hospodár vykazuje v prehľadoch stavu zveri, ktorých vzor je uvedený v prílohe č. 14 vyhl. č. 344/2009 Z. z. v znení účinnom do 31.12.2013. Chovom zveri sa rozumie odborná starostlivosť o zver, ochrana zveri a odborný zásah do populácií jednotlivých druhov zveri na dosiahnutie jej optimálneho počtu, vekovej štruktúry, pomeru pohlavia, kvality trofejí a dobrého zdravotného stavu [§ 2 písm. c) zákona o poľovníctve]. Poľovné hospodárenie predstavuje súbor činností vykonávaných užívateľom poľovného revíru v oblasti poľovného plánovania, ochrany, chodu, starostlivosti o zver a jej životné prostredie a lovu zveri smerujúcich na zabezpečenie normovaných stavov zveri v požadovanej kvalite a štruktúre populácii pri zachovaní ekologickej rovnováhy v prírode. Za poľovnícke hospodárenie v poľovnom revíri zodpovedá užívateľ poľovného revíru (§ 18 ods. 2 zákona o poľovníctve). Užívateľ poľovného revíru je povinný vypracovať plány poľovníckeho hospodárenia v poľovnom revíri, v určených termínoch ich predkladať na schválenie a zabezpečiť plnenie schválených plánov, ak zákon neustanovuje inak [§ 26 ods. 1 písm. i) zákona o poľovníctve].

70. Z vyššie uvedeného teda vyplýva, že ak sa žalobca domáhal náhrady škody spôsobenej premnoženou zverou, pričom za poľovnícke hospodárenie v poľovnom revíri zodpovedá užívateľ poľovného revíru, ktorý je taktiež povinný celoročne vykonávať zisťovanie stavu zveri a najmä hospodáriť v poľovnom revíri tak, aby dosiahol a udržiaval v poľovnom revíri normovaný kmeňový stav zveri; predpísanú vekovú a pohlavnú štruktúru populácií jednotlivých druhov, pričom (ako tvrdí žalobca) tento stav dosahovaný nie je, zver je premnožená, potom je daná zodpovednosť užívateľa poľovného revíru za škody spôsobené zverou nesprávnym užívaním poľovného revíru podľa zákona o poľovníctve. Aj zo skutkových zistení súdu prvej inštancie vyplynulo, že podľa zápisníc z rokovania chovateľskej rady Chovateľského celku J. zahrnutého do srnčej poľovnej oblasti I. C. H. - C. z roku 2012 a 2013 poľovnícki hospodári boli upozornení na umelé vykazovanie plánov chovu a lovu a to hlavne u jarných kmeňových stavov zveri a neuvádzanie skutočností. Z vykonaného dokazovania rovnako vyplynulo, že podľa zápisníc poradného zboru Poľovnej oblasti I. C. H. - C. z roku 2012 a 2013 plány chovu a lovu zveri neboli u niektorých druhov zveri splnené na 100 % (ich splnenie sa pohybovalo v rozmedzí od 81% do 99 %) a napokon zo skutkových zistení súdu prvej inštancie vyplynulo, že žalobca nemal uzatvorené zmluvy s užívateľmi poľovných revírov, v ktorých by bol dohodnutý spôsob a forma minimalizácie škôd, pričom užívateľ poľovného revíru je povinný spolupracovať s užívateľmi poľovných pozemkov a zabraňovať vzniku škôd spôsobených zverou, na zveri a poľovných pozemkoch a dohodnúť v zmluve (§ 13) s užívateľom poľovných pozemkov spôsob a formu minimalizácie škôd spôsobovaných zverou. Porušenie všetkých týchto povinností zo strany užívateľa poľovného revíru je nesprávnym užívaním poľovného revíru podľa § 26 ods. 1 písm. a), písm. h), písm. i), písm. l) zákona o poľovníctve a za škodu takto spôsobenú zodpovedá užívateľ poľovného revíru podľa § 69 a § 70 zákona o poľovníctve. K uvedenému záveru napokon správne dospel aj súd prvej inštancie v odôvodnení zamietajúcej časti žaloby (bod 78 napadnutého rozsudku). Neobstojí tvrdenie žalobcu, že nie je možné v danom prípade spravodlivo založiť zodpovednosť za škodu spôsobenú poľovnou zverou voči užívateľom dotknutých poľovných

revírov, nakoľko zodpovednosť užívateľov poľovného revíru vyplýva priamo zo zákona. Možno len doplniť, že žalovaná správne poukazovala aj na to, že samotný žalobca si škodu za rok 2011, ktorá mu bola spôsobená premnoženou zverou uplatňoval podľa zákona o poľovníctve proti užívateľovi poľovného revíru.

71. Súčasne hodno zdôrazniť, ako konštatoval aj súd prvej inštancie v bode 78, že zodpovednosť štátu (v prípade ak je daná), má vždy subsidiárnu povahu (pozri tiež uznesenie Ústavného súdu SR z 13.6.2012, sp. zn. III. ÚS 225/2012-18) a náhrada škody z výkonu verejnej moci proti štátu (jeho prípadná zodpovednosť), nemá povahu všeobecného inštitútu, ktorý by ako jediný reparoval všetky potenciálne škody vzniknuté poškodenému subjektu. Nemožno preto pripustiť, aby sa poškodení domáhali náhrady škody priamo proti štátu bez toho, aby sa aspoň pokúsili vymôcť dlžné peniaze od toho, kto primárne za škodu zodpovedá (uznesenie Najvyššieho súdu SR z 28.5.2020, sp. zn. 6 Cdo 184/2018). Žalobca v konaní uviedol, že nárok na náhradu škody spôsobenej zverou na poľnohospodárskych plodinách, ktorá mu mala vzniknúť v roku 2013 a ktorú si uplatňuje od žalovanej v tomto konaní, si v zákonom stanovených prekluzívnych lehotách neuplatnil od subjektu, ktorý za škodu zodpovedá podľa zákona o poľovníctve, t. j. od užívateľa poľovného revíru. Už len z tohto dôvodu bolo preto potrebné žalobu ako nedôvodnú v celom rozsahu (nielen čiastočne) zamietnuť a z týchto dôvodov odvolací súd odvolacie námietky žalobcu proti zamietajúcemu výroku napadnutého rozsudku považoval za v celom rozsahu neopodstatnené.

72. Nad rámec uvedeného odvolací súd uvádza, že pokiaľ ide o prípadnú participáciu štátu na vzniknutej škode, ktorú žalobca videl v nesprávnom úradnom postupe Obvodného lesného úradu C. J. pri poľovníckom plánovaní a nedostatočnom výkone štátneho dozoru, odvolací súd pripomína, že zákon č. 514/2003 Z. z. definuje nesprávny úradný postup iba príkladom v ustanovení § 9 ods. 1 druhá veta tak, že okrem iného sa zaň považuje porušenie povinnosti orgánu verejnej moci urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie v zákonom ustanovenej lehote, nečinnosť orgánu verejnej moci pri výkone verejnej moci, zbytočné prietahy v konaní, súčasne hovorí že za nesprávny úradný postup sa považuje aj iný nezákonný zásah do práv, právom chránených záujmov fyzických osôb a právnických osôb. Z hľadiska prejednávanej veci potom za kľúčovú možno považovať formuláciu „iný nezákonný zásah do práv, právom chránených záujmov fyzických osôb a právnických osôb“. Aj keď z obsahu pojmu „nesprávny úradný postup“ vyplýva, že vo všeobecnosti môže ísť o akúkoľvek činnosť spojenú s výkonom právomoci určitého štátneho orgánu, ak pri tomto výkone alebo v súvislosti s ním dôjde k porušeniu pravidiel stanovených právnymi predpismi pre konanie štátneho orgánu alebo k porušeniu poriadku, ktorý vyplýva z povahy, funkcie alebo cieľov tejto činnosti, všeobecný predpoklad vzniku zodpovednosti za škodu, ktorým je protiprávnosť, zákonom č. 514/2003 Z. z. špecificky vymedzená vo vzťahu k pochybeniu pri výkone verejnej moci, však nemôže byť naplnený, ak právny predpis nestanovuje jednoznačne povinnosti, ktorých porušenie by malo za následok vznik protiprávneho stavu. Pri vzniku zodpovednosti štátu za nesprávny úradný postup je potom rozhodujúce, či je všeobecne záväznými právnymi predpismi stanovený postup riadny. Nesprávny úradný postup nemožno stotožniť s cieľom, ku ktorému dosiahnutiu by aktivita štátu mala smerovať. Inak povedané nezákonným zásahom do práv, právom chránených záujmov fyzických osôb a právnických osôb nemôže byť pochybenie v dosiahnutí cieľov, ktoré štát deklaroval prostredníctvom právnych noriem.

73. Súčasne treba uviesť, že ak právna úprava ponechala spôsob uskutočňovania dozoru štátu a sankcionovania zistených nedostatkov na úvahe príslušného orgánu, t. j. bez konkrétne stanovených povinností, potom nesprávnym úradným postupom by mohlo byť iba preukázateľné vybočenie z medzí správnej úvahy a to len vo vzťahu k subjektu, ktorého sa postup štátneho orgánu priamo týka, t. j. ktorému bolo takýmto postupom zasiahnuté do jeho práv a právom chránených záujmov.

74. Vo vzťahu k poľovníckemu plánovaniu sa žiada uviesť, že obvodný lesný úrad (teraz okresný lesný úrad) schvaľuje ročné plány poľovníckeho hospodárenia podľa § 30, t. j. ročné plány poľovníckeho hospodárenia v poľovnom revíri, ktoré a) vypracúva a predkladá na schválenie okresnému úradu užívateľ poľovného revíru, b) musí zohľadňovať chovateľské ciele určené vo výhľadovom pláne poľovníckeho hospodárenia, c) schvaľuje na základe stanoviska chovateľskej rady. V konaní nebolo preukázané, že obvodný lesný úrad nepostupoval v súlade so zákonom, t. j. podľa postupu, ktorý mu ukladá zákon pri schvaľovaní ročných plánov poľovníckeho hospodárenia. Je však nutné tiež dodať, že pri schvaľovaní týchto plánov obvodný lesný úrad vychádza z údajov získaných subjektívne od užívateľov poľovných revírov. Žalobca poukazoval najmä na to, že plány nezodpovedajú realite, pretože je rozdiel medzi

vykazovanými stavmi a skutočnými stavmi. Je treba uviesť, že v rámci štátneho dozoru pracovníci obvodného lesného úradu sú oprávnení sledovať, zisťovať a kontrolovať ako sa dodržiava zákon o poľovníctve, avšak pri tomto sledovaní, zisťovaní a kontrole môžu vychádzať iba z tých evidencií, ktoré vedie užívateľ poľovného revíru. Zo žiadneho ustanovenia zákona o poľovníctve nemožno pre obvodný lesný úrad vyvodiť konkrétnu povinnosť „vymôcť“ od užívateľov poľovných revírov získavať objektívne údaje o stave zveri a obvodný lesný úrad povinnosť zisťovať stav zveri v užívateľskom revíri sám nemá.

75. Podstatné potom je, že štát môže niesť zodpovednosť za škodu len vtedy, ak všeobecne záväzným právnym predpisom je určená povinnosť, ktorej splnenie je zo svojej vrchnostenskej pozície vo vzťahu k danému okruhu osôb povinný zabezpečiť. Podľa názoru odvolacieho súdu tak v prejednávanej veci vyvodzovanej zodpovednosti štátu za nesprávny úradný postup chýba základný zodpovednostný prvok spočívajúci v protiprávnosti, pretože nedošlo k porušeniu žiadnej povinnosti, na plnenie ktorej by štát bol zaviazaný. Je nepochybné, že ak má byť štát skutočne považovaný za materiálny právny štát, musí niesť objektívnu zodpovednosť za konanie svojich orgánov, ktorým priamo zasiahli do základných práv subjektu, avšak na druhej strane nemožno prehliadnuť, že štát je povinný striktno dodržiavať právo v jeho ideálnej interpretácii vo svetle presne zákonom stanovených povinností, ktoré štátnemu orgánu boli zverené.

76. Napriek uvedenému sa nemožno stotožniť s námietkou žalobcu o nedostatočných opatreniach žalovanej (aj keď nesyستمových), ktoré vyplynuli z vykonaného dokazovania (bod 14 - 20 napadnutého rozsudku) a to s ohľadom na jej aktívny prístup, na ktorý poukázal aj samotný žalobca, keď uviedol, že práve z dôvodov premnoženia zveri bolo na základe dodatočných povolení v rokoch 2012 a 2013 ulovených výrazne viac zveri ako bolo prvotne schválené.

77. Odvolací súd ďalej pripomína, že podstata základného práva na náhradu škody podľa čl. 46 ods. 3 Ústavy SR (ďalej len „ústava“) spočíva v oprávnení každého domáhať sa náhrady škody spôsobenej v dôsledku nezákonného rozhodnutia alebo nesprávneho úradného postupu. Tomuto oprávneniu zodpovedá povinnosť súdu nezávisle a nestranne konať tak, aby bola označenému právu, ktorého porušenie sa namieťa, poskytnutá ochrana v medziach zákonov, ktoré tento článok ústavy o základnom práve na náhradu škody vykonávajú (čl. 46 ods. 4 a čl. 51 ods. 1 ústavy).

78. V zmysle zákona č. 514/2003 Z. z. zodpovednosť za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci nesprávnym úradným postupom orgánmi verejnej moci je objektívna zodpovednosť (bez ohľadu na zavinenie), ktorej sa nemožno zbaviť; založená je na súčasnom (kumulatívnom) splnení troch podmienok: 1. nesprávny úradný postup štátneho orgánu; 2. vznik škody; 3. príčinná súvislosť medzi nesprávnym úradným postupom a vznikom škody. Ich existencia musí byť v súdnom konaní bezpečne preukázaná a nepostačuje len púhy pravdepodobnostný záver o splnení niektorej z nich.

79. Príčinná súvislosť medzi nesprávnym úradným postupom a vznikom škody musí byť nielen tvrdená (domnelá), ale musí byť bezpečne preukázaná, pričom povinnosť tvrdenia, bremeno tvrdenia, dôkazná povinnosť a dôkazné bremeno, týkajúce sa príčinnej súvislosti v civilnom procese, zaťažuje v zásade tú stranu, ktorej tvrdenie má byť preukázané, teda poškodeného. Vzťah medzi príčinou a jej následkom musí byť pritom bezpečne preukázaný a bezprostredný. Pri zisťovaní príčinnej súvislosti je treba škodu izolovať zo všeobecných súvislostí a skúmať, ktorá príčina ju vyvolala a je rozhodujúca iba vecná súvislosť príčiny a následku. Pri zisťovaní príčinnej súvislosti treba v dôsledku toho skúmať, či v komplexe skutočností prichádzajúcich do úvahy ako (priama) príčina škody existuje skutočnosť, s ktorou zákon spája zodpovednosť za škodu. Ak bola príčinou vzniku škody iná skutočnosť, zodpovednosť za škodu nenastáva. Preukazovanie príčinnej súvislosti má pre úspech v spore mimoriadny význam, osobitne v prípadoch osobitnej zodpovednosti za škodu, pri ktorých zákon neraz uvádza jeden alebo viac liberačných dôvodov. Existencia príčinnej súvislosti je nevyhnutná bez zreteľa na to, či povinnosť náhrady škody sa zakladá na princípe zavinenia alebo na základe tzv. objektívnej zodpovednosti. Postup súdov pri zisťovaní existencie príčinnej súvislosti sa vysvetľuje tak, že súd sa po zistení škody zameria na to, či medzi skutočnosťami, ktoré prichádzajú do úvahy ako príčiny vzniku škody a škode predchádzajú je protiprávny úkon, príp. určitým spôsobom kvalifikovaná škodová udalosť, alebo také skutočnosti, s ktorými sa podľa zákona spája zodpovednosť. Pri kladnom závere súd zisťuje, a to vzhľadom na okolnosti konkrétneho prípadu, či táto okolnosť skutočne vznik škody spôsobila, či by tento škodlivý následok nebol nastal aj bez tejto skutočnosti (príčiny). Je potrebné zdôrazniť, že úsudok o zistenej

príčinnej súvislosti musí byť v súlade s poznatkami vyplývajúcimi zo spoločenských a prírodných vied, ako i s pravidlami logického myslenia.

80. Odvolací súd sa stotožňuje s vyjadrením žalovanej, že súd prvej inštancie (vo vyhovujúcej časti) nesprávne posúdil príčinnú súvislosť medzi tvrdeným nesprávnym úradným postupom žalovanej a škodou, ktorá mala byť žalobcovi spôsobená premnoženou zverou, keď poukázala na to, že vzhľadom na povinnosti, ktoré užívateľovi poľovného revíru vyplývajú zo zákona [§ 26 ods. 1 písm. a), písm. i) v spojení s § 30 ods. 9 zákona o poľovníctve] ani prípadné nízke schválené plány lovu jednotlivých druhov zveri nie sú dôvodom, aby užívateľ poľovného revíru neplnil svoju povinnosť hospodáriť v poľovnom revíri tak, aby dosiahol a udržiaval v poľovnom revíri normovaný kmeňový stav zveri. Je nepochybné, že užívateľ poľovného revíru v rámci plnenia svojich povinností, ktoré mu vyplývajú zo zákona môže počas roka predložiť obvodnému lesnému úradu návrh na schválenie zmeny plánu poľovníckeho hospodárenia, ak vznikajú škody na poľnohospodárskych kultúrach pri premnožení zveri, či požiadať o úpravu stavu zveri podľa § 56 ods. 1 zákona o poľovníctve alebo môže požiadať o povolenie mimoriadneho lovu zveri aj v čase jej ochrany podľa 72 písm. m) zákona o poľovníctve. Tieto zákonné možnosti užívateľ poľovného revíru má a môže využívať, a to práve na podklade zistení stavu zveri v priebehu roka, ako i poznatkoch o škodách spôsobených zverou získaných od poškodených, keďže nároky na náhradu škody si poškodení (v prípade poľnohospodárskych plodín) musia u užívateľov poľovných revírov uplatniť do 15 dní od dňa, kedy škodu zistia. Neobstojí potom tvrdenie žalobcu o zákonných reštrikciách, ktoré majú „brániť“ užívateľom poľovných revírov v plnení plánov a tiež o tom, že schválené plány sú pre užívateľov poľovných revírov záväzné. Užívatelia poľovných revírov, ako bolo uvedené vyššie, disponujú viacerými zákonnými možnosťami, aby aj po schválení ročného plánu mohli riadne plniť svoje zákonné povinnosti, najmä tie ktoré im vyplývajú z § 26 ods. 1 písm. a) zákona o poľovníctve.

81. K otázke príčinnej súvislosti odvolací súd ďalej poznamenáva, že ak súd prvej inštancie skonštatoval, že je nemožné zistiť a preukázať, aká časť škody vznikla v príčinnej súvislosti s nesprávnym úradným postupom štátu a aká v príčinnej súvislosti s iným protiprávnym konaním; inak povedané je nemožné zistiť a preukázať, aká časť škody bola spôsobená premnoženou zverou a aká časť škody bola spôsobená zverou, ktorej stav by sa blížil k normovaným stavom, potom tento neistý a nepreukázaný záver o príčinnej súvislosti medzi nesprávnym úradným postupom a uplatneným nárokom na náhradu škody, ktorá mala byť spôsobená premnoženou zverou, nemôže založiť zodpovednosť štátu za takto vzniknutú škodu. K otázke príčinnej súvislosti možno len záverom dodať, že pokiaľ škoda bola žalobcovi spôsobená voľne žijúcou zverou, je potrebné vziať do úvahy aj to, že poľovné revíri nie sú pevne ohraničené plochy a poľovná zver medzi nimi prirodzene migruje. Z obsahu znaleckého posudku predloženého žalobcom navyše vyplýva, že mnohé z parciel, na ktorých žalobcovi vznikla škoda, sú vklínené do okolitých lesných pozemkov. Nemožno potom prehliadať argument žalovanej, ktorý uviedla už vo vyjadrení k žalobe, kde poukázala na to, že poľovný revír „. H. Č. je situovaný v severozápadnej časti okresu C.L. J., kde bezprostredne hraničí s poľovným revírom „. - D. v okrese Q., pričom ide o lesný revír, v ktorom sú mimoriadne vhodné podmienky pre všetky druhy raticovej zveri. Z uvedeného potom vyplýva nepochybný záver, že už len prirodzená migrácia zveri, bez ohľadu na jej stavy, musí mať vždy do určitej miery negatívny vplyv na poľnohospodársku produkciu žalobcu, keďže pozemky žalobcu nie sú izolované od okolitého prostredia. A i keď odvolací súd si je vedomý toho, že pozícia žalobcu nie je jednoduchá, najmä z hľadiska vymožiteľnosti jeho práva na náhradu škody od užívateľov poľovných revírov, zastáva ten názor, že zmenu tohto stavu je v danom prípade možné dosiahnuť iba zmenou zákona a intenzívnymi rokovaniami s užívateľmi poľovných revírov, ktorí sú primárne zodpovední za poľovnícke hospodárenie v poľovnom revíri (§ 18 ods. 2 veta druhá zákona o poľovníctve).

82. Na uvedenom základe, po vecnom a právnom zhodnotení relevantných skutočností odvolací súd v súlade s odvolacou argumentáciou žalovanej, dospel k záveru, že v danom prípade nie sú splnené základné predpoklady zodpovednosti žalovanej za nesprávny úradný postup podľa zákona č. 514/2003 Z. z., nakoľko podmienky vzniku zodpovednosti za škodu spôsobenú zverou, osobitné predpoklady pre uplatnenie tohto nároku, subjekt zodpovedný za náhradu škody ako aj subjekt oprávnený domáhať sa náhrady škody upravuje zákon o poľovníctve, podľa ktorého mal žalobca postupovať a nepostupoval, pričom zodpovednosť štátu (v prípade ak je daná), má iba subsidiárnu povahu. Odvolací súd preto rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 388 C. s. p. v napadnutom vyhovujúcom výroku zmenil a žalobu zamietol, vychádzajúc pritom v celom rozsahu zo skutkového stavu zisteného súdom prvej inštancie, ktorým je viazaný (§ 383 C. s. p.) a ktorý po právnej stránke posúdil inak a preto nemusel opakovať, príp. dopĺňať dokazovanie. Z uvedených dôvodov, tvrdenia uvádzané v odvolaní žalobcu nepovažoval

odvolací súd za podstatné, t. j. také, ktoré by svojou relevanciou aj v prípade preukázania boli spôsobilé privodiť zmenu rozsudku súdu prvej inštancie v jeho napadnutom zamietajúcom výroku; odvolací súd preto rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom zamietajúcom výroku potvrdil, nakoľko je správny (§ 387 ods. 1 C. s. p.).

83. O nároku na náhradu trov konania pred súdom prvej inštancie ako aj odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 2 C. s. p. v spojení s § 255 ods. 1 C. s. p. a § 262 ods. 1 C. s. p. tak, že žalovanej priznal proti žalobcovi plný nárok na náhradu trov konania, nakoľko mala vo veci plný úspech.

84. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Bratislave pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C. s. p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C. s. p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C. s. p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C. s. p.).